

Opsamling på borger- og brugerinddragelse på Aarhus Ø 2023

INDHOLD

FORORD	3
INDLEDNING OG STATUS	5
KATALOGETS HOVEDBUDSKABER	6
1 BY OG VAND	8
Anbefalinger fra workshops	8
Anbefalinger fra byogvand.dk	16
Anbefalinger fra hovedpostkassen	18
Anbefalinger fra Aarhus Ø-mangler	21
Anbefalinger fra idræts- og fritidsbrugere	24
2 GÆSTER PÅ AARHUS Ø	26
Anbefalinger fra turister, gæster og brugere	26
Anbefalinger fra Google-anmeldelser	28
Anbefalinger fra byens skatere	30
3 FORENINGER PÅ AARHUS Ø	32
Anbefalinger fra bydelens foreninger	33
Anbefalinger fra Havneforeningen Aarhus Lystbådehavn	44
Anbefalinger fra spørgeskemaer til idræts- og fritidsbrugere	48
4 UDDANNELSESINSTITUTIONER	52
Betragtninger fra Katedralskolens design og arkitekturlinje	52
Byhøjskolens fotografiske linje	58
5 ANDRE INTERESSENER	64
Anbefalinger fra Børne- og Ungebyrådet	64
Anbefalinger fra Tilgængelighedsrådet	66

OPSAMLING PÅ BORGER- OG BRUGERINDDRAGELSE PÅ AARHUS Ø 2023

Katalog over borger- og brugerinddragelse i forbindelse med udviklingen af sidste etape af Aarhus Ø

Teknik og Miljø

Kultur og Borgerservice,

Aarhus Kommune 2023

Redaktører: Marie Overgaard Nielsen, Ramus Blicher og Steffen M. Skjærlund

Layout: Tina Lodahl Karlsen

FORORD

Tak for de mange bidrag – vi glæder os til det videre arbejde

Interessen for Aarhus Ø er enorm. Bydelen binder byen og bugten sammen og har sat sit præg på vores skyline.

Aarhus Ø er unik i sin beliggenhed ved bugten. Vi ønsker at styrke stedets kvaliteter og bygge videre og udvikle området til gavn for de mange foreninger, besøgende og mennesker, der bor i bydelen. Vi ønsker at styrke oplevelsen af at komme på Aarhus Ø, samtidig med at vi skaber gode forbindelser på tværs og på langs af Aarhus Ø, Aarhus Lystbådehavn og helt ud til Den Permanente i nord.

Derfor har det været vigtigt for os med en omfattende borger- og brugerinddragelse. For det er sammen, at vi finder de bedste løsninger.

Det har været fantastisk at opleve, at så mange har bidraget. Det viser at interessen for Aarhus Ø er stor og har betydning for mange aarhusianere.

Vi har modtaget mange ideer, ønsker og visioner. Det er spændende læsning, som vi vil tage med i de næste faser. Nu skal visioner og ideer laves til konkrete planer. Vi kommer til at træffe nogle valg. Det er desværre ikke alle ønsker, der kan opfyldes. Sådan vil det altid være. Men de mange input vil indgå i det videre arbejde, som arkitekterne og flere nu skal i gang med.

Vi glæder os til at fortsætte den gode og tætte dialog med jer.

Venlig hilsen

Nicolaj Bang, rådmand for Teknik og Miljø

Rabih Azad-Ahmad, rådmand for Kultur og Borgerservice

INDLEDNING OG STATUS

Aarhus Byråd har besluttet, at Teknik og Miljø og Kultur og Borgerservice skal skabe en strategisk visionsplan for byrum og forbindelser på Aarhus Ø. Ydermere skal Teknik og Miljø udarbejde en udviklingsplan for Pier 3 samt en plan for vandbaserede aktiviteter. Det hele udarbejdes efter anbefalingerne i Aarhus Kompasset - det vil sige med grundig involvering af foreningerne, beboere og interesserede borgere.

I løbet af 2022 og foråret 2023 har Teknik og Miljø og Kultur og Borgerservice derfor faciliteret en række forskellige borger- og brugerinvolveringsprocesser med en bred vifte af forskellige målgrupper. Samlet set er mere end 3.500 enkeltpersoner kommet med input, og mere end 20 foreninger på havnen, der repræsenterer 16.000 medlemmer, har været involveret. Derudover kommer en masse andre, der har fulgt med fra sidelinjen eller har bidraget på anden vis.

Formålet med de forskellige inddragelsesprocesser har været en tidlig, bred inddragelse, hvor alle interesserede borgere og brugere har kunnet give deres forslag og idéer til den videre udvikling af Aarhus Ø. Der har været en variation af begivenheder, events, rundspørger og forløb, hvor både borgere og brugere har haft mulighed for at give deres besyv med via både fysiske og digitale platforme.

De første skridt

Torsdag den 27. oktober 2022 blev der afholdt et informationsmøde, hvor de tre udviklingsspor blev præsenteret i form af visionsplan for byrum og forbindelser, plan for vandbaseret aktiviteter og udviklingsplan for Pier 3. Senere i november blev der holdt byvandring på Aarhus Ø for alle interesserede, som tog de fremmødte med rundt i bydelen med ambitionen om at skabe en større forståelse for den kommende udviklingsproces. I forlængelse heraf blev der inviteret ind til flere workshops fordelt på to arbejdsgrupper, hvor den ene omhandlede den fysiske indretning, mens den anden kredsede om bylivsknudepunkter. De to arbejdsgrupper producerede efterfølgende ni anbefalinger til dette katalog.

Der har derudover været en bred involvering af forskellige børne- og ungegrupper, som med hver deres baggrund har givet anbefalinger og input til, hvordan fremtidens Aarhus Ø skal se ud.

Involvering online

Hjemmesiden byogvand.dk er den fælles platform, hvor alle aarhusianere har mulighed for at læse om Aarhus Ø. Det er også herfra, at interesserede har kunnet følge med i begivenheder og events samt har kunnet aflevere tanker, idéer eller input til projektet via en digital opslagstavle, hvor medborgere har haft mulighed for at kommentere eller like forslagene. På siden Aarhus Ø-mangler.dk har det været muligt at sætte en digital knappenål på et kort og bidrage med en idé eller beskrivelse af, hvad Aarhus Ø mangler.

Begge platforme havde til formål at nå bredere ud og give interessenter mulighed for at fordybe sig og efterfølgende bidrage online til udviklingen af Aarhus Ø.

Alle input, anbefalinger, gode råd, ideer og opmærksomhedspunkter, som er kommet i faserne med borger- og brugerinddragelse, skal nu bruges i det videre arbejde med udviklingen af Aarhus Ø. Helt konkret vil resultaterne af den opfattende inddragelse danne fundamentet for udarbejdelsen af en strategisk visionsplan for byrum og forbindelser på Aarhus Ø, en udviklingsplan for Pier 3 samt plan for vandbaserede aktiviteter.

I første omgang bliver der udarbejdet en stedsanalyse af området, som blandt andet tager afsæt i det store arbejde, som borgere og brugere har bidraget med. Den kommende investor i det arealudviklings-selskab, der skal udvikle Pier 3, bliver også bedømt og udvalgt blandt andet på sine evner til at besvare de temaer, som opstilles i udbudsmaterialet – herunder indholdet i dette katalog.

I sidste ende er det - på baggrund af alle input og forslag - op til byrådet at afgøre, hvilken vej udviklingen skal gå.

Rigtig god læselyst!

KATALOGETS HOVEDBUDSKABER

I forbindelse med bruger- og borgerinddragelsen er der kommet et hav af gode ideer, input og anbefalinger til Aarhus Ø. Alle input har stor værdi for udviklingen af Aarhus Ø, og i dette katalog og i bilagene er det muligt at dykke ned i det hele. Nedenstående er en opsummering af de hovedpunkter, som er gennemgående for borgerne og brugernes input.

- **Bevar den maritime stemning**
Det er vigtigt at bevare den maritime stemning, som kommer af havnens historie, men også af foreningerne, mangfoldigheden og de aktiviteter, der foregår i dag. Det er en stemning, der er autentisk, upoleret og mangfoldig
- **Skab flere grønne områder**
Der er brug for flere grønne områder på Aarhus Ø, og for eksempel kan Pier 3 blive en smeltedigel for det grønne rekreative og maritime liv samt relationen til vand
- **Åbn nænsomt op for hele byen**
Aarhus Ø skal være åben og til glæde for alle aarhusianerne. Men udviklingen skal ske på en måde, så foreningerne og de nuværende beboere kan følge med
- **Styrk foreningerne og giv dem plads**
Der er en mangfoldighed af foreninger på Aarhus Ø – særligt ved lystbådehavnen. Giv foreninger mulighed for at opstå og udvikle sig. Det er vigtigt, at de får gode forhold og plads til at udvikle deres aktiviteter, klublokaler og faciliteter
- **Gå forrest i en bæredygtig omstilling på Aarhus Ø**
Tænk bæredygtigt og miljøvenligt i byggeri og arkitektur
- **Giv plads til idrætsfaciliteter**
Det mangler idræts- og fritidsfaciliteter i Aarhus. Det gælder særligt Aarhus Ø og Midtbyen. Derfor foreslår flere, at der bygges faciliteter til foreninger både til vands og til lands. Det anbefales, at der findes en permanent placering til Wake-board-banen. Banen er et plus for området og bidrager med stemning, streetkultur og sunde aktiviteter for mange

⦿ **Gør plads til mangfoldigheden og det skæve**

Aarhus Ø er et mangfoldigt sted, og det er vigtigt, at der fremover også er plads til det skæve, det mangfoldige og det særlige. Det giver liv og gør Aarhus Ø attraktiv. Det må ikke blive for pænt, pole-ret og kommercielt. Giv også plads til kultur, kunst og historiske fortællinger på Aarhus Ø

⦿ **Gør infrastrukturen mere sikker**

Det skal være sikkert at færdes på Aarhus Ø, uanset om man er cyklist, gående, bilist eller aktiv på anden måde. Trafikken skal opdeles bedre. Sæt tempoet ned og gør det tydeligt, hvor man må færdes med hvilke aktiviteter - herunder eksempelvis også skateboard

⦿ **Etabler en havnepromenade**

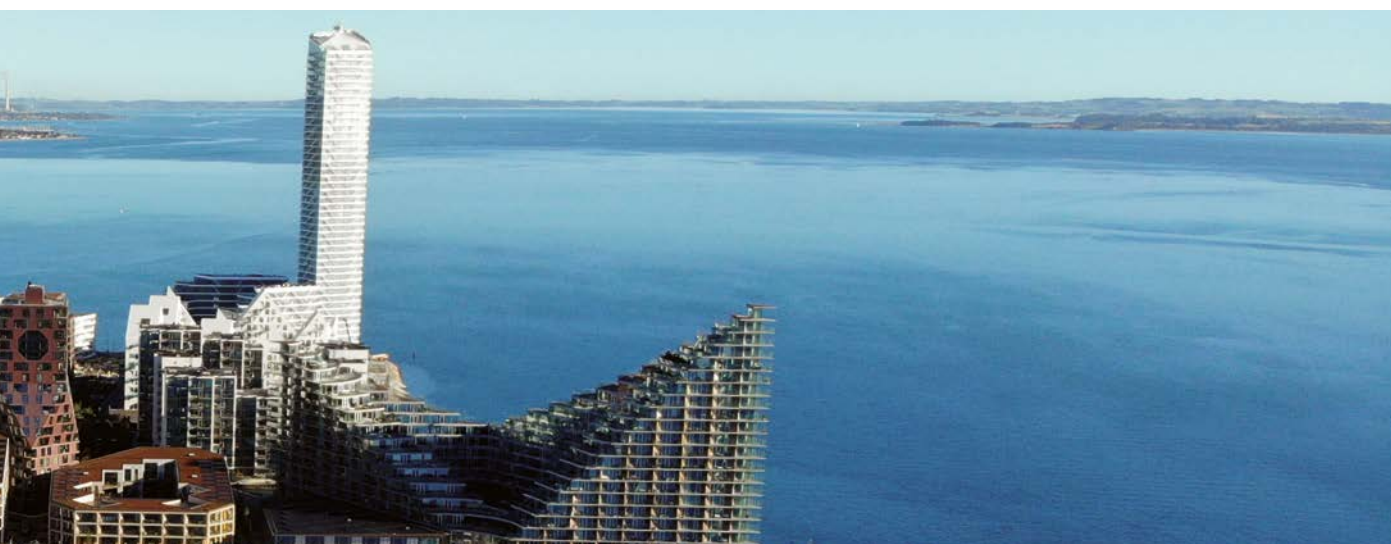
En havnepromenade fra Den Permanente og til Aarhus Ø kan binde området sammen og både give muligheder for rekreative ophold og flere aktiviteter. Men husk at tage hensyn til foreningerne og deres aktiviteter til lands og til vands. Der er generelt – særligt blandt sejlerne – et ønske om, at der ikke etableres en bro over havnehullet ved lystbådehavnen

⦿ **Skab gode forhold for besøgende**

Sørg for at, der er gode toiletforhold og affaldshåndtering m.m.

⦿ **Skab plads til events**

Events og begivenheder beriger en bydel. Det tiltrækker gæster fra ind- og udland og åbner en bydel for andre mennesker. Aarhus Ø har dannet ramme om flere store sejlsportsevents. Det kræver plads og fleksibilitet

ANBEFALINGER FRA WORKSHOPS

Dette katalog indeholder blandt andet anbefalinger fordelt på ni tematikker lavet af to store arbejdsgrupper, der hver mødtes over to gange i slutningen af 2022 på en række workshops faciliteret af stadsarkitekt Anne Mette Boye og en gruppe medarbejdere fra Aarhus Kommune.

For begge hold var det ambitionen at give anbefalinger til det videre arbejde med Aarhus Ø's kvaliteter og atmosfærer i et helhedsorienteret og langsigtet perspektiv.

Det ene hold beskæftigede sig særligt med den fysiske indretning på Aarhus Ø, hvor den anden gruppe arbejdede særligt med bylivsknudepunkter på Aarhus Ø. Der var fokus på at lytte til og drøfte hinandens input og ønsker - og på at bidrage med fælles anbefalinger.

Forud for workshopperne fik deltagerne tilsendt 'Den atmosfæriske by' af Niels Albertsen, professor emeritus på Arkitektskolen Aarhus. Det gav en fælles base for samtalerne.

Deltagerne blev på første workshop bedt om at kigge helhedsorienteret og med en lang tidshorisont på Aarhus Ø og snakke om, hvilken atmosfære der i fremtiden skal være i bydelen. På anden workshop blev tematikkerne og snakken om atmosfære og stemning på Aarhus Ø snævret ind og formulereret som anbefalinger, der skal danne grobund for det videre arbejde med udviklingen af Aarhus Ø.

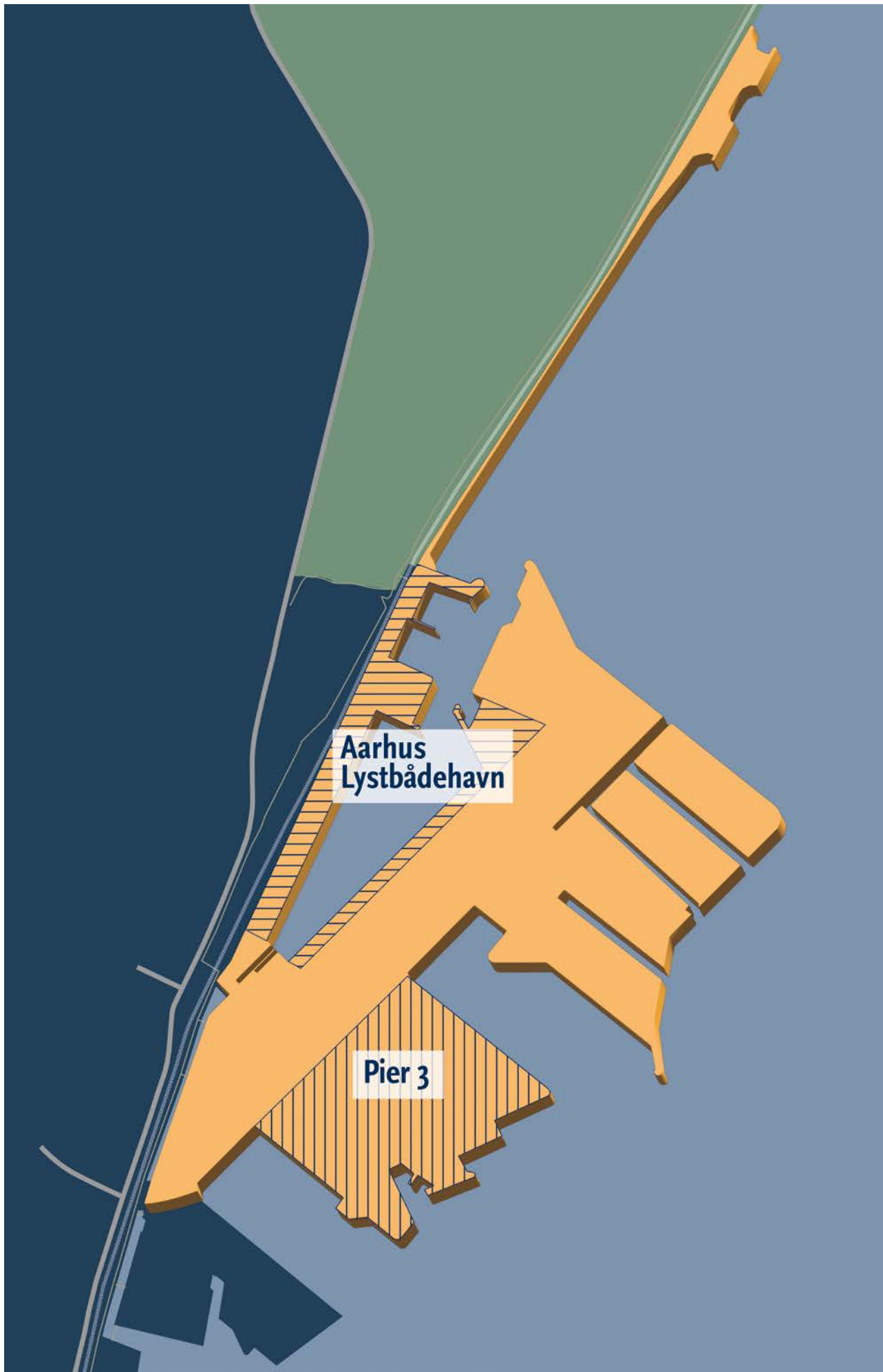
Tak til alle borgere, fællesråd, foreninger og andre interessenter, der har deltaget i disse workshops og bidraget til disse anbefalinger. Deltagerlisten findes i bilagene.

Læsevejledning:

Anbefaling nummer 1-7 handler om hele Aarhus Ø (også Pier 3). Anbefaling 8 er særlige anbefalinger til Aarhus lystbådehavn, og anbefaling 9 er særlige anbefalinger til Pier 3.

Det er vigtigt at pointere, at der også var uenigheder, hvilket der er skrevet ind i anbefalingerne og til nærmere undersøgelse.

Anbefalingerne er opsamlet og justeret over flere runder sammen med deltagerne. Anbefalingerne indgår i deres fulde i den samlede katalog for inddragelse på Aarhus Ø og anvendes videre til visionsarbejdet for Aarhus Ø.

**Aarhus
Lystbådehavn**

Pier 3

#1

Dyrk livet med bugten

Aarhus Ø er unik som Aarhus' bydel ved bugten. Vi anbefaler, at den maritime stemning og relation til vandet dyrkes, så disse bliver omdrejningspunktet for livet på Aarhus Ø. Vandet og bugten skal være dét, der binder øens narrativ og brug sammen både historisk, kulturelt, arkitektonisk og atmosfærisk. Aarhus Ø skal fungere til hverdag og til store events. Vi skal kunne omdanne byrummene til små og store events og derefter nemt kunne vende tilbage til hverdagen. De events, der skal være på Aarhus Ø, må gerne have det maritime og vandet som omdrejningspunkt for at støtte op omkring DNA'et for Aarhus Ø.

Det anbefales, at der arbejdes videre med følgende emner:

- Atmosfæren på Aarhus Ø styrkes ved at tænke bydelen som maritim i dens funktioner og oplevelser
- Etablering af flere naturlige og æstetisk bearbejdede overgange mellem land og vand langs kanterne på Aarhus Ø-området, så der er en naturlig adgang til vandet
- Offentlig og tilgængelig adgang til vandet
- Skab gerne steder, hvor både kan lægge til. Det skaber liv og tryghed
- Skab kanaler med plads til både
- Brug sand i etableringen af nye byrum – det kan være med til at understøtte fortællingen om byen ved bugten
- Gør kanaler og bassiner mere tilgængelige med trapper, sænkede promenadedæk og broer, hvor der er læ, og hvor man kan skabe små oaser
- Skab sikkerhed for færden langs kanalerne ved at aktivere deres kanter
- Tænk på, hvordan gæster bydes velkommen fra vandvejen
- Skab byrum, der også indbyder til ophold i hverdagen

#2

Skab grønne rum på Aarhus Ø

Vi anbefaler, at de grønne rum på Aarhus Ø danner rammen om fællesskaber og aktiviteter, der er attraktive for mange. De grønne rum på Aarhus Ø skal være varierede, organiske og levende - og frem for alt skal der være fokus på biodiversitet. Bydelen skal indeholde både det styrede grønne og det vilde grønne - nogle steder græsplæner andre steder mere vildt. Det grønne skaber forskellige oplevelser og rammer for brug i hverdagen og de forskellige begivenheder, der skal udfolde sig på Aarhus Ø.

Det anbefales, at der arbejdes videre med følgende emner:

- De grønne oplevelser skal forbinde bygninger og livet med vandet og samtidig binde hele øens delområder og byrum sammen
- Der er behov for at arbejde med læ og komme ned i skala. Arbejd med at skabe små, hyggelige grønne oaser og åndehuller, der placeres på offentlige arealer, men som samtidig har en karakter og en oplevelse af privathed
- De grønne rum må gerne kunne benyttes til forskellige aktiviteter. Det kan være grønne opholdsrum, der også fungerer som multifunktionsområder, som kan bruges til mange aktiviteter
- Etablering af en bypark eller et rekreativt rum af en vis størrelse på Aarhus Ø
- Biodiversiteten på Aarhus Ø skal fremmes, men der skal også være plads til det plejede
- Det grønne skal tænkes ind på flere niveauer. Begrønning af facader, hegn og tage kan være med til at skabe stemning, atmosfære og organiske kontraster
- Undersøgelse af ø-linjens og andre byrums anvendelse; hvordan fungerer de rekreative og grønne rum, der findes på Aarhus Ø i dag?
- Anlægelse af en strandpromenade, som både kan tjene som en udvidelse af stranden ved Den Permanente samt som event- og legeområde

#3

Giv plads til mangfoldighed, fleksible rum, spontanitet og fællesskaber

Aarhus som bysamfund har mange typer fællesskaber; det nære fællesskab naboerne i mellem, det store fællesskab for hele Aarhus og fællesskabet, der opstår ved fælles interesse i en forening eller det at være i samme livsfase. Aarhus Ø er allerede i gang med at skabe sine særlige fællesskaber, og det skal den blive ved med. Vi anbefaler, at der arbejdes med at give plads til, at Aarhus Ø er et sted, hvor både nye og allerede etablerede fællesskaber kan blomstre. Det kræver en aktiv indsats på mange niveauer.

Det anbefales, at der arbejdes videre med følgende emner:

- Aarhus Ø skal være 'Ét fælles sted for Aarhus' og danne rammen for byrum, der er attraktive for hele byen
- En undersøgelse af, hvad de eksisterende 'fællesrum' kan - både de planlagte og de uformelle
- Der skal være mange steder, hvor man kan opholde sig uden at skulle betale
- Fællesskab, frivillighed og medborgerskab må gerne være centrum i en folkepark/rekreative rum, der både kan være overdækkede eller åbne arealer
- Hjertet af Aarhus Ø må gerne være et beboerhus. En slags 'kulturhub' for fællesskaber, der sætter rammen om møder, oplevelser og aktiviteter. Stedet skal være dynamisk og fungere i hverdagen samt til store kulturbegivenheder. Det skal både være lokalt for 'øboerne' og muligt at anvende for hele Aarhus. Udendørsarealerne skal indtænkes som fællesskabende
- Måske kan man indtænke foreninger som 'ejere' af stedet, der har ansvaret og laver åbne værksteder. Det er vigtigt, at huslejen imødekommer foreningernes økonomiske formåen
- Hvordan kan bygherrerne på Aarhus Ø forpligtige sig til at bidrage til fællesskabet og skabe rum, hvor alle parter kan berige hinanden ind i en fællesskabende kultur?
- Idrætten må gerne fylde mere på Aarhus Ø og være for alle aldre
- Kan man skabe den nye skole på Aarhus Ø, og kan denne smelte sammen med den øvrige mangfoldighed og fællesskaber? I udviklingen af skolen er det vigtigt at undersøge betydningen af den kommende skole, og hvordan den kan bidrage til byens fællesskab som et slags kvarterefs hus (Frederiksbjerg er et godt eksempel)
- Vi skal være opmærksomme på, at der kan ligge en udfordring i at have rum, der kan håndtere store events samtidig med, at der er borgere, der bor på øen

#4

Gå forrest i en bæredygtig omstilling på Aarhus Ø

Aarhus Ø skal gå forrest i at være en bæredygtig bydel. Ambitionerne skal være høje, og bæredygtig omstilling skal være et gennemgående tema i alle beslutninger, der træffes. Vi skal tænke bæredygtighed i bred forstand. Bydelen udvikles, så den har en meget lille belastning på miljø og klima, og hav for øje, at vi bygger socialt, så mange forskellige mennesker på tværs af generationer kan leve her hele livet.

Det anbefales, at der arbejdes videre med følgende emner:

- Vi skal stille krav om bæredygtighed til nyt byggeri
- Fokus på at bæredygtighed ikke fører til at være ekskluderende
- Arbejde med energineutralitet
- Anvend og skab forsøgsprojekter med minimering af udledning af CO₂
- Tænk gerne bygninger og biodiversitet. For eksempel i vertical forest – bevoksning i højden
- Skabe et undersøgende rum, hvor folk fra hele verden kan byde ind og vise det bedste inden for bæredygtigt byggeri, så vi konstant lader os inspirere
- Skab plads til forskellige generationer, ved at borgere skal kunne bo et helt liv på Aarhus Ø
- Undersøge muligheden for at skabe Off grid huse - huse, der ikke er tilknyttet forsyning med el, kloak, vand m.m.
- Tilstræb, at alt sejlads i kanaler og bassiner foregår på fossilfri fremdrift

Skab god og samlet infrastruktur på Aarhus Ø

Vi anbefaler, at der arbejdes grundigt med at få infrastrukturen på Aarhus Ø til at hænge bedre sammen, så området opleves mere som et samlet hele. Vandet og det grønne kan være med til at binde små og store arealer sammen. Derfor skal vi fastlægge et hierarki for, hvor forskellige typer trafik skal være. Vi vil gerne have mange inspirerende gå- og løberuter, der binder området sammen på langs og på tværs og samtidig skabe promenadeforløb langs vandet. Det skal være sikkert og nemt at cykle til og fra Aarhus Ø, og biler skal nemt kunne komme til og fra parkeringsanlæggene, men samtidig fylde så lidt som muligt i bybilledet.

Det anbefales, at der arbejdes videre med følgende emner:

- Tænk tilgængelighed og fremkommelighed for alle typer af gående (Prioritering af sikre og niveaufrie passager)
- Boulevarden, der er Aarhus Ø's rygrad, skal gentænkes, så den hænger sammen med det øvrige vejnet - især omkring Dagmar Petersens Gade, men også hele vejen ind til Nørreport. Her skal være fremkommeligt, trygt og tilgængeligt for alle
- Boulevarden skal have flere grønne træer. Desuden bør den gentænkes sådan, at hastigheden naturligt kommer ned, og pladsen gives tilbage til rekreativt ophold
- Fokus på den kollektive trafik; for eksempel en A-bus på Bernhard Jensens Boulevard
- Dagmar Petersens Gade skal være mere fredelig - primært til gående og cyklende og uden busser. Gaden skal koble 'den nye by' med lystbådehavnen
- Skab tværgående forbindelser for gående og cyklende, og Aarhus Ø og lystbådehavnen kobles med sigtelinjer, der skaber bedre sammenhæng
- Gør promenaden langs lystbådehavnens østkaj endnu bedre og hav fokus på, at den indrettes på de gåendes præmisser. Gentænk området ved kranerne, da det kan være farligt i dag
- Skab en smuk, systematisk og struktureret cykelpassage med plads til cykelparkering – en passage, der strækker sig igennem hele området
- Arbejd med at mindske motortrafikken og hastigheden på Ø
- Lav en samlet analyse af trafikken samt især af arealerne ved motorbådshavnen og de to hovedgader; kan man skabe et bedre flow og frigøre arealer til træer og blomster? Tænk over, hvor man kan skabe 'frie luftveje' og begrænse bilkørsel
- Etablering af en østlig ringrute via Pier 2 og Mellemarmen
- Tænk gerne i rundkørsler, så det er nemmere at vende
- Ideer til nye muligheder for at bruge vandet: Kan eldrevne både og shuttlebåde være med til at minimere trafikken på land?
- Lav en arkitektkonkurrence, der kan komme med bud på, hvordan man løser den samlede infrastruktur, og hvordan arealerne disponeres, inden man for eksempel peger på konkrete byggefelt

#6**Skab gode offentlige rum**

Det er vigtigt, at der skabes gode offentlige byrum og mellemrum på Aarhus Ø, der giver plads til bydelens offentlige liv. Det er de offentlige rum, der giver oplevelsen af at bevæge sig i en bydel og ikke i et boligkvarter. Det er også her, at bydelens demokratiske liv udspiller sig, og hvor der vises hensyn til forskelligheder og mangfoldighed. Det kan man skabe gennem indretning, tilgængelighed, bevidsthed om private og offentlige zoner og ved at være generøs med steder, hvor alle har ret til at sidde og være. Desuden skal de offentlige rum være steder, der er gode at opholde sig i, og hvor der er sol, læ, udsigt og med følelsen 'her er godt være'.

Det anbefales, at der arbejdes videre med følgende emner:

- Stedsanalyse af de offentlige rum - herunder en analyse af, hvad der fungerer godt, og hvad der ikke fungerer. Også i de allerede eksisterende rum
- Drøftelse af, hvordan den maritime atmosfære med bl.a. sejlads, hus- og kulturbåde med mere kan bidrage til det offentlige rum
- Der skal være fokus på at skabe rum med læ og med grønt
- Der skal skabes rum, der ikke er for store og som ligger tæt ved bygningerne, og hvor man som beboer kan søge ned for at tage del i livet
- Gode overgange og funktioner, der binder de offentlige og private områder samt bygninger sammen
- De offentlige rum skal være offentlig ejet, så de også i fremtiden kan varetage mange menneskers interesser
- At kunsten kan blive en del af de offentlige rum og det offentlige liv
- At stueetagerne skal være åbne og have offentlige tilgængelige funktioner for at skabe liv

#7**Giv plads til kultur, kunst og historiske fortællinger på Aarhus Ø**

Kulturen, kunsten og historien skal spille sammen med de øvrige anbefalinger for Aarhus Ø. Det maritime er fortsat i fokus, og kunsten kan være med til at skabe refleksion over vores forhold til vandet og livet – vi mennesker består af vand, kloden består af vand og Aarhus Ø er omgivet af vand, hvilket giver nogle fine muligheder for at inddrage vandet i udformningen af kulturen på Aarhus Ø.

Det anbefales, at der arbejdes videre med følgende emner:

- Der skal skabes et sted, der kan rumme den kulturelle mangfoldighed og fællesskab, der er tiltænkt Aarhus Ø
- Et sprudlende kulturhus – 'det fælles tredje rum', der kan huse forskellige kreative værksteder, og hvor der kan være offentlige arrangementer. Huset skal også bruges af de mange foreninger, og der må gerne være plads til materialeopbevaring og værksteder
- Vi må aldrig glemme historien, og den arv vi giver videre. Derfor er anbefalingen at bevare Lodstårnet og lade fysiske kulturspor være en del af udviklingen (kan med fordel kobles med Søfartsmuseet og det øvrige maritime miljø)
- Der kan laves en kunststrategi for hele området – fra Den Permanente i nord til lystbådehavnen og videre ud på resten af Aarhus Ø. Formålet med kunststrategien er at skabe en kunstnerisk retning, der er tro mod de øvrige anbefalinger og ønsker for området
- Kunsten på Aarhus Ø må gerne være med til at skabe rum for fordybelse og refleksion

Særlige anbefalinger til Aarhus Lystbådehavn: Dyrk livet ved og med Aarhus Lystbådehavn

Stemningen, når man bevæger sig langs og igennem lystbådehavnen, er noget særligt. Den skabes af aktiviteterne med sejlads og arbejdet med bådene. Den aktivitet og atmosfære skal bevares. Historien om stedet, kulturen og værdien ved de mange foreninger skal fortælles videre i udviklingen. Der skal kigges nænsomt på området og infrastrukturen, så værdien og det karakteristiske træder mere frem.

Det anbefales, at der arbejdes videre med følgende emner:

- Der skal skabes en fortælling om den karakteristiske stemning, der er ved lystbådehavnen
- Fremkommeligheden for cykler langs lystbådehavnen skal gøres mere overskuelig
- Området skal bindes sammen med det øvrige Aarhus Ø og forbindes helt ud til Den Permanente
- Det er en præmis for undersøgelsen af mulighederne, at sejlerne skal kunne sejle uforstyrret gennem havnehullet. En bro er derfor ikke mulig, men eventuelt en trækkepram eller en tunnel. Det er også en mulighed at undersøge muligheden for at lave en kanal på tværs fra lystbådehavn til bassin 5 med eldrevne både, der kan fragte folk frem og tilbage (shuttlebåde)
- Arbejde med at gentænke p-pladsen ved mastekranen
- Det er vigtigt, at det maritime fokus og det unikke foreningsliv omkring lystbådehavnen understøttes samtidigt med, at der gives mulighed for en tidssvarende udvikling af faciliteter og fysiske rammer

Særlige anbefalinger til Pier 3: Livet på Pier 3 skal være en smeltedigel for det grønne rekreative og maritime liv samt relationen til vand

Udviklingen på Pier 3 åbner op for mange muligheder. Vi anbefaler, at Pier 3 skal være en smeltedigel af oplevelsen af det maritime liv og relationen til vandet - også for dem, der ikke sejler. Det vil sige, at pejlemærket for Pier 3 skal være aarhusianernes forbindelse til bugten og vandet. Pier 3 skal have plads til grøn og blå biodiversitet og bæredygtighed – og være et samlingssted for alle aldre og med plads til foreninger, fællesskaber, natur og små- og store events primært indenfor det maritime tema.

Visionen for Pier 3 er at etablere et sted, der kan skabe en arv om det maritime liv og en styrket relation til vandet, der gives videre til kommende generationer.

Det anbefales, at der arbejdes videre med følgende emner:

- Plads til læring om vand, sejlads, marinbiologi – for eksempel et 'uddannelsens Camp Nou'
- Det gamle brugs- og kulturspor skal træde frem og være med i de nye linjer for, hvordan området skabes
- Der skal være et offentligt promenadeforløb hele vejen rundt langs vandet, der giver plads til spadsereture, ophold, udkig over vandet samtidig med, at der gives plads til at husbåde kan opholde sig ved Pier 3 nogle måneder om året
- Sikre, at der er god adgang til vandet for eksempel ved at bryde kajkanterne op og etablere trapper eller placering af repos langs vandet
- Pier 3 vil være en blandet by, hvor nogle bor på husbåde og andre i lejligheder – mens en hel tredje kommer gående forbi og oplever livet
- Der skal skabes en stueetage langs kanten, der er prioriteret til det offentlige liv, foreninger og butikker blandet med små grønne oaser og åndehuller
- Etablering af en grøn bypark af betydelig størrelse
- De grønne rekreative arealer organiserer bebyggelsen – og ikke omvendt
- Her bygges ikke for højt, så det skygger for den aktivitet og det liv, der skal være derude
- Der skal være fokus på det grønne i etableringen af Pier 3
- Skab et sted, der er rart at være, og hvor der er plads til forskellige målgrupper
- Mulighed for at skabe et forsamlingshus på Pier 3
- Skab et energieutralt område, lavt CO₂ forbrug og høje ambitioner om bæredygtighed
- Brug arkitektkonkurrencer, som vil åbne for kreative forslag og ny inspiration

ANBEFALINGER FRA BYOGVAND.DK

I løbet af efteråret 2022 kunne borgere, brugere og andre interessenter dele deres tanker og idéer på den nye, digitale opslagstavle på byogvand.dk. Platformen blev søsat som et parallelt spor til de fysiske byvandring på Aarhus Ø med ambitionen om at give de engagerede interessenter, som ikke deltog ved byvandringen, mulighed for at indgive deres forslag til udviklingen af bydelen. Her kunne de desuden også finde videoer, som tog dem med på en digital byvandring sammen med udvalgte fortællere.

Platformen er et første trin i en nylig påbegyndt proces, hvor Teknik og Miljø tester nye digitale måder at inddrage borgere i alle aldersgrupper i den demokratiske samtale om byens fysiske udvikling. Platformen trækker blandt andet på borgernes forforståelse fra Aarhus Kommunes høringsportal samt velkendte interaktionsformer fra sociale medier såsom muligheden for at kommentere og like andre borgers forslag.

Det overordnede formål med den digitale dialogplatform er at inspirere borgere til at indgå i den konstruktive dialog om hinandens forslag, som vi kender fra fysiske workshops og følgegrupper i forbindelse med byplanlægning.

Platformen er desuden blevet brugt som et værktøj i de workshops, som Teknik og Miljø afholdte i november og december 2022 for tilmeldte borgere.

En del af værktøjskassen fremadrettet

Første iteration af dialogplatformen er siden afslutning af den omtalte borgerinddragelse blevet evalueret med henblik på, hvorvidt den lever op til fornyvnte formål. I evalueringen er der ligeledes redegjort for den læring, Teknik og Miljø har opnået i brugen af platformen både som et værktøj til workshops og som en online dialogplatform.

Såfremt platformen tages i brug i et nyt byudviklingsprojekt, vil Teknik og Miljø på baggrund af evalueringen designe nye muligheder for borgernes måder at interagere på platformen, således at de i endnu højere grad vil opleve at blive inspireret til konstruktiv dialog og samarbejde. Platformen indgår herefter i Teknik og Miljø's repertoire over digitale muligheder, der beviseligt understøtter tidlig borgerinddragelse og den demokratiske samtale om byens fysiske udvikling.

Opsummering af indkomne forslag på byogvand.dk

For at etablere en forståelse, for hvordan borgernes oplevelse med dialogplatformen har været, er resultatet af inddragelsen visualiseret igennem platformens grafiske brugerflade og sorteret som følger:

Læsevejledningen:

- Borgernes forslag er sorteret efter inddragelsens overordnede temaer, hvilke borgerne har kunnet tage sine forslag med
- Forslagene er derefter sorteret, sammenfattet og punktopstillet
- Forslag, der er indgivet som en kommentar, figurerer som et selvstændigt forslag i punktopstilling
- Et like, der for eksempel er givet til ét forslag, som er tagget med flere temaer, tæller som et like til hvert af de tildelte temaer. Det samlede antal likes i præsentationen er derfor højere end det samlede faktiske antal af likes, der er givet på platformen. Af samme årsag figurerer enkelte forslag også i flere kategorier.

Tilgængelighed:

- Bedre forbindelse mellem by, vand og Riisskoven
- Lodstårnets område som omformeligt kulturhub for begivenheder
- Kollektive rum/værksteder

18 3

Infrastruktur

- Bedre forbindelse mellem by, vand og Riisskoven
- Promenade langs vandet med indbyggede tribuner
- Bro fra Riisskovstien til Fiskerivej
- Ny kaj til gæsteskibe foran de gamle færgelejer hen til Pier 2
- Havnen tilbage til Aarhus
- Trappe fra Dagmar Petersens Gade til bag Lula
- Prioriter bløde trafikanter
- Lodstårnets område som omformeligt kulturhub for begivenheder
- Prioriter offentlig transport

31 4

Erhverv

- Udeservering
- Torvedage
- Butiksliv

Bebyggelse

- Fast Kitesurf platform
- Lodstårnets område som omformeligt kulturhub for begivenheder
- Lodstårnet som museum, et samspil mellem Søfartsmuseum og Naturhistorisk Museum
- Svævebane
- Husbådsområde
- Tænk i mindre og 'anderledes' skala
- Tænk permanent bymiljø
- Fyld Bassin 5 med sand til udvidelse af areal på Pier 3
- Bæredygtigt og CO₂-neutralt byggeri

Natur

- Grønt område med dyr
- Bedre grundlag for biodiversitet
- Flere grønne byrum, parker og åndehuller
- Grøn Boulevard
- Fælleshaver

Turisme

- Promenade langs vandet med indbyggede tribuner
- Lodstårnet som museum, et samspil mellem Søfartsmuseum og Naturhistorisk Museum

Sport og Bevægelse

- Fast Kitesurf platform
- Eksperimentarium/ legepladser for Naturvidenskaben
- Lege-, Fritids- og sportsfaciliteter faciliteter for alle aldersgrupper
- Lodstårnets område som omformeligt kulturhub for begivenheder
- Bro fra Riisskovstien til Fiskerivej
- Promenade langs vandet med indbyggede tribuner
- Svømmehal med indendørs og udendørsfaciliteter
- Petanquebane
- Kollektive rum/værksteder
- Bedre stiforbindelser langs vandet
- Permanent kabelbane
- Dansepavillon

Kultur

- Promenade langs vandet med indbyggede tribuner
- Torvedage
- Grøn Boulevard
- Fælleshaver
- Lodstårnets område som omformeligt kulturhub for begivenheder
- Lege-, Fritids- og sportsfaciliteter faciliteter for alle aldersgrupper
- Lodstårnet som museum, et samspil mellem Søfartsmuseum og Naturhistorisk Museum
- Offentlig vildmarksbad
- Kollektive rum/værksteder
- Udendørs Scene
- Borgerinitierede brygge-projekter
- Plads til borgerinitierede projekter
- Skab liv med flere bådpladser

Kunst

- Lodstårnets område som omformeligt kulturhub for begivenheder
- Udendørs Scene
- Dansepavillon

ANBEFALINGER FRA HOVEDPOSTKASSEN

Via hovedpostkassen byogvand@aarhus.dk er borgere i Aarhus Kommune og andre interesserede løbende kommet med inputs til arbejdet med den videre udvikling af Aarhus Ø.

Opdelingen af det indkomne materiale, der også tæller skriftlige bidrag fra informationsmødet om udviklingen af Aarhus Ø i Turbinehallen torsdag den 27. oktober 2023 og byvandringen lørdag den 12. november 2023, tager afsæt i otte ud af de ni temaer, som også den førromtalte digitale platform behandlede. Det drejer sig om:

Kunst, tilgængelighed, natur, infrastruktur, sport og bevægelse, bebyggelse, kultur og turisme.

Det generelle indhold af de indkomne forslag er eksemplificeret ved hjælp af udvalgte citater. Desuden vises det individuelle temas procentvise andel.

Flere borgere har i forbindelse med deres bidrag til hovedpostkassen kommenteret på flere forskellige aspekter i forhold til arbejdet med den videre udvikling af Aarhus Ø, og én henvendelse kan således sagtens være repræsenteret i flere forskellige temaer i følgende opsamling.

BEBYGGELSE, 25,29 procent

- Sikring af at boulevarden gør beundringsværdig – gør boulevard smuk
- Mødet med bugten = strand og husbåde
- Byg klimavenligt/ grønne tage/ solceller på tage/ adgang til grønne tage hvor muligt
- Eftersom der kommer flere og flere boliger og mange familier er flyttet til bør der også være en skole på Aarhus Å
- Ja til skævhed

INFRASTRUKTUR 21,84 procent

- Vandflyveren skal lægge til på Pier 3
- Parkering for hotellet ved indkørsel til Aarhus Ø, så trafikken mindskes på selve øen
- Der skal findes en løsning på de trafikale udfordringer
- Der mangler en bedre kobling mellem Risskov og Aarhus Ø
- Kig på alternativer til broen eller tunnelen – den er dræbende for sejlsporten dernede
- Hvad med trafikken når der kommer flere til Aarhus Ø? Der er allerede store problemer i dag hvis man skal sydpå eller kommer sydfra?

NATUR, 17,24 procent

- Mere strand med sand direkte til vand
- Bugten og kysten er fælleseje. Almindelige borgere har brug for at kunne nyde det
- Planter der optager CO₂
- Sansepark. For eksempel med sagte lyd (musik, fuglkvidder, vind, bølger)
- Sikring af at boulevarden gør beundringsværdig – gør boulevard smuk
- Byg klimavenligt/ grønne tage/ solceller på tage/ adgang til grønne tage hvor muligt

KULTUR, 14,94 procent

- Jeg foreslår, at Søfartsmuseet kan få fast ophold i det tidligere lodstårn/ hus
- Kunne et koncerthus på Pier 3 være en mulighed så alle folk i alle aldersgrupper fra hele byen kunne få glæde af det året rundt?
- De kulørte boder og streetfood har ellers været noget af vi har gået efter når vi har besøgt Åen
- Et rart sted at være – når jeg tænker ud i fremtiden ser jeg for mig pier 3, som et kæmpe aktiv for byen
- Det vil med etablering af små værksteder og åbne både/-scener allerede fra starten kunne bidrage til liv og mangfoldighed på Pier 3 for borgere og gæster

SPORT & BEVÆGELSE, 11,49 procent

- De store betonoverflader, som I forvejen er på promenaden er et oplagt underlag til skateboard, og lignende bevægelseskulturer med små hjul for den sags skyld
- Bevar AWC, Aarhus Watersports Complex
- Der kunne eksempelvis også etableres en badeplatform til vinterbadere, en dykkerbane, og et rev der tiltrækker en masse dyreliv i vandet ud for Pakhus 77
- Anvend vandarealet ved Pier 3 til sejlads, evt. etablering af en ny sejlklub
- Mulighed for fællesaktiviteter for beboere kræver plads
- En dansepavillion eller en scene, som også kan bruges som dansegulv

TILGÆNGELIGHED, 3,45 procent

- Hvordan skabes der uformelle og semiprivate rum i et område, der er tiltænkt, som en tiltrækkende bydel for lokale og turister?
- Husk, at vi bygger for alle. Byg, så det fungerer for alle?"

TURISME, 3,45 procent

- Sightseeing i byen og på vandet
- Aarhus og Aarhus Ø trækker gæster til fra nær og fjern. Husk derfor at få oprettet en busplads til turistbusser. 1 – 2 timers parkering

KUNST, 2,3 procent

- Noget vandkunst, som også indbyder til leg
- Kunne et koncerthus på Pier 3 være en mulighed så alle folk i alle aldersgrupper fra hele byen kunne få glæde af det året rundt?

ANBEFALINGER FRA AARHUS Ø-MANGLER

Der skal være steder til at få pulsen op og steder til at få pulsen ned på Aarhus Ø. Der mangler mere grønt og flere idrætsfaciliteter. Det er hovedkonklusionen i de 281 bud på ting, der mangler på Aarhus Ø, som borgere og brugere er kommet med på aarhusø-mangler.dk

På hjemmesiden aarhusø-mangler.dk havde borgere i efteråret 2022 mulighed for at komme med input til, hvilke faciliteter, de oplever, der mangler på Aarhus Ø. Det har været muligt at komme med ønsker og ideer indenfor alle genrer, hvilket i høj grad er blevet benyttet. Således er der fremsat så forskellige ønsker som en kirke, en skole og forskellige former for faciliteter. Samlet set er det dog overvægt af ønsker indenfor sport- og fritidsfaciliteter samt grønne arealer i form af en park eller lignende.

Aarhus Ø-mangler blev til i et samarbejde mellem Idrætssamvirket i Aarhus, Aarhus Stiftstidende og Kultur & Borgerservice. De tre parter bidrog alle til promoveringen af siden gennem avisen, hjemmesider og nyhedsbreve. Siden blev desuden promoveret på de sociale medier Facebook, Instagram og YouTube med et samlet reach på 100.176 eksponeringer.

På hjemmesiden indkom der 281 unikke forslag. En del af forslagene repræsenterer grupper eller flere personers synspunkter. De konkrete forslag spænder bredt, men en overvejende stor andel ønsker sig enten Idræts- og fritidsfaciliteter på vand (27 procent), Grønne områder (26 procent) og Fritidsfaciliteter på land (17 procenter). Modsat er interessen mindst for en letbane, arkitektur og kanaler, der hver tegner sig for knap to procent af forslagene.

Antallet af forslag til et bestemt emne er ikke i sig selv et udtryk for, hvor behovet for faciliteter er størst. Fordelingen kan dog ses som et overordnet udtryk for borgernes fokus.

En oversigt over samtlige forslag er vedlagt som bilag.

Tabel 1 nedenfor viser fordelingen af de mange forslag grupperet efter type af facilitet.

Tabel 1: Hyppigst forekomne indkomne forslag på Aarhus Ø Mangler grupperet efter emne

Indkomne forslag grupperet	Antal forslag
Idræts- og fritidsfaciliteter på vand	75
Grønne områder	74
Idræts- og fritidsfaciliteter på land	49
Bro / tværgående forbindelse	11
Offentlig transport	9
Musik	6
Museum	6
Offentlige institutioner	6
Letbane	5
Flere kanaler	5
Arkitektur	5

Forslagene spænder vidt fra ønsker om flere idræts- og fritidsfaciliteter på henholdsvis land vand til grønne områder og offentlig transport.

I tabellerne 2-4 ses en top-3 over de hyppigst forekomne specifikke forslag vedrørende idræts- og fritidsfaciliteter og grønne områder.

Tabel 2: Forslag vedr. idræts- og fritidsfaciliteter på vand – Top-3

Idræts- og fritidsfaciliteter på vand	Antal forslag
Kabelbane	42
Bådpladser / Lystbådehavn	12
Vandsport generelt	6

Tabel 3: Forslag vedr. idræts- og fritidsfaciliteter på land – Top-3

Idræts- og fritidsfaciliteter på land	Antal forslag
Idrætsfaciliteter generelt	14
Idrætshal	8
Svømmehal	7

Tabel 4: Forslag vedr. grønne områder – Top-3

Grønne områder	Antal forslag
Park	39
Grønne områder generelt	27
Hundeskov	3

- ” På Aarhus Ø skal mange tusind mennesker flytte til, og man kan ikke forvente, at resten af byen har kapacitet til, at disse mennesker kan dyrke idræt her. Der må derfor opføres et center med mulighed for at dyrke svømning, håndbold, badminton, gymnastik, dans, tennis osv.
- ” Erstat de gamle haller med et lækkert Springcenter med plads til at træne og masser gode redskaber.
- ” Generelt mangler Aarhus indendørshaller til badminton, fodbold, håndbold, gymnastik, og meget andet. Kunne passende også laves udendørs baner på Pier 3.
- ” Der er ikke mange gode skatefaciliteter i Aarhus på trods af, hvor mange unge, der bor her. De faciliteter, der er, bliver brugt flittigt. Det er god motion, sjov og sammenhold! Det trækker mennesker til området, som ellers kan virke lidt forladt og koldt. WHAT'S NOT TO LIKE?
- ” Anlæg til sport og leg for børn mellem 6 og 14+ år. Børns behov er ikke tilgodeset i området! Der er en del børn i den alder, og de har ingen facilitet til at spille fodbold eller anden fysisk udfoldelse.
- ” For at skabe liv i bassinerne skal det sikres, at SUP'er, kajaker og robåde kan passere bassinerne.
- ” En svømmehal med børnebassin og voksenbassin til træning. Boulevarden grøn og smukke. En skole. Plads till Kayak lyder dejligt.
- ” Selvfølgelig skal Aarhus Watersports Complex (wakeboard) fortsætte med at være sportsligt og kulturelt samlepunkt i Aarhus. En fuld størrelse kabelpark på Aarhus Ø giver liv og samler unge som gamle på vandet!
- ” Dødsning/døds (udspring til maveplasker) er blevet en større og større sport, og der er blevet afholdt konkurrence flere gange i Aarhus. Der mangler dog træningsfaciliteter, og her vil den gamle molslinjen terminal være perfekt. Den justeres i højden, og bassinet er dybt nok.
- ” Pier 3 vil være ideelt som ramme for et byområde for Kultur og foreningsliv. Museer, sportsforeninger, ungdomsforeninger, vandaktivitetforeninger m.m.
- ” Der mangler et større byrum, der giver noget tilbage til byen og dem der bruger den...

Tryk her for at se bilag.

ANBEFALINGER FRA IDRÆTS- OG FRITIDSBRUGERE

Kultur og Borgerservice, Aarhus Stiftstidende og Idrætssamvirket Aarhus inviterede i fællesskab til et borgermøde den 31. januar 2023 i Aarhus Internationale Sejlsportscenter. 150 deltagere mødte op til mødet, der var en opfølgning på Aarhus Ø-mangler.dk

Udpluk af indlæg fra de fremmødte

” Der skal være plads til det brogede, men vi oplever, at kommunen har alt for travlt med at rydde op. Det gør det svært at drive et maritimt miljø med nogle idrætstilfag. Havneområdet bliver uinteressant, hvis der bliver ryddet for meget op.

” Der er for få idrætsfaciliteter i Aarhus Kommune. Der mangler midler, plads og gode arealer. Aarhus Ø er et af de steder, hvor der stadig er plads til idrætsfaciliteter. Og området bliver hjemsted for 10.000 borgere.

” Vi taler om mangfoldighed og inklusion, når vi bydvikler, men hvem kan fortælle mig, hvorfor det så bliver prioriteret så lavt, når der endelig skal bygges?

” Jeg foreslår, at der bliver etableret en Folkepark ved Pier 3. En park for alle generationer. Vi får en attraktion for havnen og hele byen. Et grønt område med legepladser, bænke og borde, vanddragen, en scene til koncerter, petanque og krolf og pladser til udflugtsbåde.

” Aarhus Ø er et spændende sted at bo med lystbådehavnen som rygrad. Der er bygget højt og tæt, men vi mangler grønne rekreative arealer til at skabe balance. Det kan være på Pier 3. Vi kan sammen skabe et fantastisk område sammen med hele byen. Aarhus Ø kunne blive, hvad mindeparken og tangkrogen er for Sydbyen. Det er nu vi har muligheden, og den skal vi ikke spille.

” Befolkningen bliver ældre, og prisen på medicin og behandling stiger. Derfor giver det god mening, at Aarhus ser på idræt som sygdomsforebyggende. Vi skal bygge sundhed ind som en livsstil, når vi tænker i et større perspektiv over 100 år. Vi skal have en facilitet på Aarhus Ø, der kan være center for yoga og meditation.

Arindam Bharadwaz, deltager på borgermøde

” Vi har 1546 medlemmer i Aarhus Watersports Complex, og vi har det fedeste sted at dyrke wakeboard. Men vi er presset på plads. Vi mangler plads til udstyr og plads på vandet. Vi er ligeglade om det er på Pier 3 eller 4, men vi har brug for mere plads på land og vand.

” Jeg spiller på landsholdet i strandfodbold, og jeg synes, at Aarhus Ø mangler en bane til strandfodbold. På sådan en bane kan man også dyrke yoga, chille og spille volley. Børn og unge kan hygge sig. Aarhus kunne være flot med en sandbane, som man har i København.

” Husk resten af byen også mangler idrætsfaciliteter. Jeg tager fra Trøjborg til Lyseng for at spille Tennis. Man kunne skabe flere muligheder her på Aarhus Ø og bl.a tænke i højden og skabe et multi-hus med plads til yoga og sport på taget.

” Aarhus Ø er et godt sted at skate, men det er svært at finde ud af, hvor, hvornår og hvordan vi må være her. Der er mange gadeidrætsudøvere, der kan få glade af Aarhus Ø.

” Vi er meget optaget af gode muligheder og rammer for at være fysiske aktive. Aarhus Ø har unikke muligheder for det maritime, og det skal udnyttes, men vi har også brug for landbaserede aktiviteter særligt til de små børn. Pier 3 er en af de sidste muligheder for at reservere plads til landsbaserede aktiviteter.

” Det er glimrende med visioner, planer og ønsker, men nogle gange skal vi også tænke på pengene. Jeg kunne godt tænke mig, at idræt bliver tænkt ind, når man alligevel skal bygge en skole.

” Aarhus Ø er et fedt sted, og der er ikke plads til alting, men det kunne være fedt, hvis vi eksempelvis fra bokseklubben kunne komme ned og vise os frem en gang i mellem, uden at det er alt for dyrt.

” Noget af det vi er vilde med i havneforeningen er at bevæge os på havnen, og at der kommer gæster. Vi er ikke vilde med høj fart og blandet trafik, så vi foreslår en separering af trafikken og at hastigheden kommer ned, så der bliver plads til flere oplevelser. I forhold til Pier 3 kan vi mærke, at byen rykker tættere på, og at der kommer flere mennesker og gæster. Derfor er det nærliggende at kigge mod pier 3 og tænke, at der kunne ligge en havn. Vi foreslår en gæstehavn, hvor der også kan være store events.

ANBEFALINGER FRA TURISTER, GÆSTER OG BRUGERE

” Havnebadet er et hyggeligt område, hvor der er en god stemning. Man kan gå lidt rundt og få noget at spise også. Jeg kommer her altid om sommeren, og der er egentligt ikke noget, jeg synes, skal laves anderledes.

Rasmus Kunzendorf, 23 år, studerende

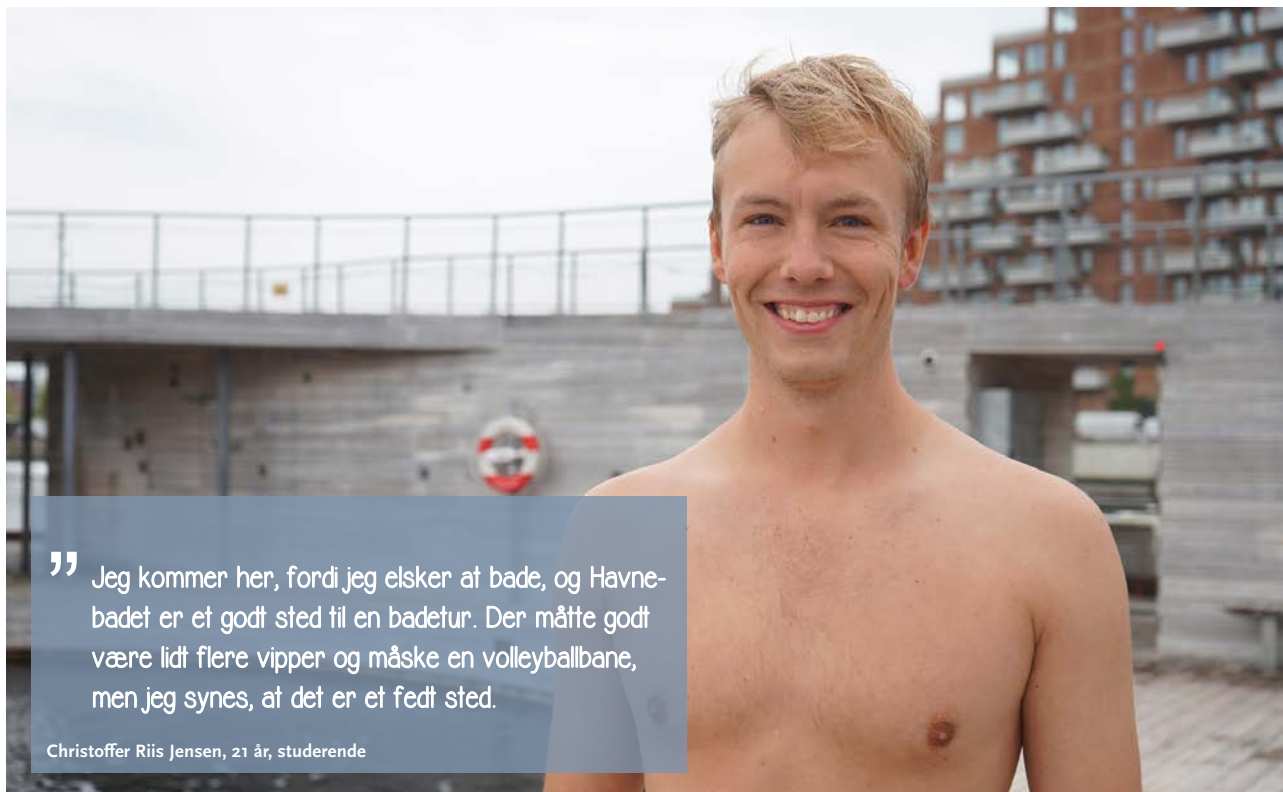
” Det er hyggeligt her ved Havnebadet. Der kunne godt være lidt flere siddepladser, for der kommer mange unge mennesker på en god sommerdag. Turen herved fra byen er lang og kedeligt. Den kunne godt gøres mere spændende.

Rikke Pedersen, 23 år, studerende

” Havnebadet er et godt sted at være og møde andre mennesker. Området med sand fungerer ikke, fordi man ikke må bade der. Man gider ikke ligge og svede, og så skulle gå et andet sted hen for at hoppe i vandet.

Josefine Hammer Hansen, 22 år, studerende

” Jeg kommer her, fordi jeg elsker at bade, og Havnebadet er et godt sted til en badetur. Der måtte godt være lidt flere vipper og måske en volleyballbane, men jeg synes, at det er et fedt sted.

Christoffer Riis Jensen, 21 år, studerende

” Havnebadet og hele Aarhus Ø er fedt. Jeg kommer her meget. Nogle gange skater vi her, fordi der er god asfalt. Jeg kunne godt tænke mig mere grønt, og jeg synes, at det ville være en rigtig god ide at forlænge stien, så man kan gå helt ud til den permanente langs vandet.

Morten Lillelund, studerende, 24 år,

” Der er lidt langt herud til Havnebadet fra byen, og området er lidt kedeligt. Der måtte godt være flere steder med grønt og måske nogle flere barer og cafeer.

Anne Gammelager, 25 år,

ANBEFALINGER FRA GOOGLE-ANMELDELSER

På Google Maps kan man give en anmeldelse af steder, hvor man har været. 1377 gæster har skrevet en anmeldelse af Aarhus Lystbådehavn. Den samlede vurdering er, at havnen får 4,3 stjerner ud af fem mulige.

Anmeldelser er primært på dansk, tysk og engelsk, men også mange andre sprog. Vi har samlet de ord, der bliver brugt mest i denne wordcloud.

Her er et udpluk af anmeldelserne:

- ” Et godt sted at gå tur eller få et måltid mad på en af restauranterne på havnen.
- ” Dejlig og uforglemmelig ferie i Århus Lystbådehavn. Her fungerer alting rigtigt godt. Meget at se på. Tæt på Århus City.
- ” Kanon sted til en frisk gåtur. Antistress på højt plan.
- ” Hyggelig oase - pas på sjælen.
- ” Fantastisk oplevelse. Før i tiden var jeg trist og deprimeret, så prøvede jeg Århus Lystbådehavn.

- ” Århus Lystbådehavn er en stor lystbådehavn men med dårlige toilet og bad forhold.
- ” Stedet var tidligere et hyggeligt sted, men er nu ødelagt af højhuse omkring havnen.
- ” En forholdsvis kedelig havn. Ikke et besøg værd.
- ” Lystbådehavnen fremstår ret forfalden. En del både ser ikke ud til at være sødygtige mere. Det meget tætte etagebyggeri på århus Ø gør ikke oplevelsen bedre.
- ” Havnen er i sig selv dejlig, men det der er rundt om trækker ned. Et udkigstårn er ikke meget ved (kig over på noget industri), masser af byggepladser og ikke noget sted at købe en is. Det skal sikkert nok blive lækkert i fremtiden...

Læs alle anmeldelser på Google:

ANBEFALINGER FRA BYENS SKATERE

Søndag den 15. januar 2023 inviterede Aarhus Kommune børn og unge fra skateboardmiljøet i Aarhus til byvandring, skatesession og dialog om den videre udvikling af Aarhus Ø. Klokken 12.06 var i alt 27 børn, unge og enkelte voksne mødt op på Bylageret væbnet med skateboards under armen og varmt tøj på kroppen; klar til at dele ud af deres særlige perspektiv på byens anvendelse og bidrage til diskussionen om bydelens fremtidige udvikling.

Formålet med inddragelsen af skateboardmiljøet var ikke at se på steder, hvor man kunne stå på skateboard eller fremme forholdende for den specifikke aktivitet, men i stedet at få et indblik i deres læsning og tolkning af øens kvaliteter og potentialer med udgangspunkt i deres evne til at finde og definere gode byrum.

I koldt og blæsende vejr med sporadiske dryp fra tunge grå skyer bevægede vi os ud på øen og besøgte steder, der stod klart og tydeligt i skaternes bevidsthed – steder, der rummede konflikter, dilemmaer og planlægningsmæssige observationer og betragtninger i øjenhøjde. Vi snoede os gennem bygninger omkring Thit Jensens Gade, besøgte betonskråningen ved isbjerget, slentrede forbi Jette Tikjøbs plads og betragtede vandet, indsejlingen, bugten og skoven ved det grønne fyrtårn. Her tog vejret til med markante vindstød af kulende karakter og slagregn, og i hastigt tempo søgte vi mod Pakhus 77, hvor vi i en kold og rungende betonhal stod på skateboard, afholdte konkurrence i game of S.K.A.T.E og ventede på familiepizzaer med kebab, salat og dressing. Tilbage på Bylageret spiste vi pizzaerne, drak sodavand og snakkede om byliv og atmosfære, mødesteder og fællesskab - og konflikter og ejerskab i byrummet. Lydniveauet og engagementet var højt, og der blev udvekslet tanker, idéer og analyser i frit format fra den ene ende af bordet til den anden – skaterne vidste, hvad de manglede på øen, og det var ikke en multibane.

Inden byvandringen blev der udleveret tre analoge kameraer med hvert sit formål og fokus. Med kameraet fulgte instrukser om at tage ét billede og umiddelbart derefter give det videre til en anden i gruppen. Kamera #1 var labelmærket 'skate vision' og havde til formål at dokumentere steder i byrummet, som skaterne med deres særlige 'øje' for omgivelserne så potentialer i at benytte og interagere med. Kamera #2 var labelmærket 'den gode tid' og havde

til formål at dokumentere gode ting på øen og stemningsbilleder fra dagen. Kamera #3 var labelmærket 'den mindre gode tid' og havde til formål at dokumentere mindre gode ting på øen og elementer, som man så et potentiale i at adressere og bearbejde.

Udarbejdningen af de endelige anbefalinger tog afsæt i interviews, mundtlige diskussioner og skaternes egne billeder fra dagen. De forskellige inputs blev herefter samlet og konkretiseret i prosaform og endeligt godkendt af de relevante foreninger og deltagende parter tirsdag den 24. januar 2023.

Skateducate, Skateboard Spaces 8000 og Aarhus Skatescene består af omkring 350 børn, unge og voksne med en primær målgruppe på 15 til 30 år. Foreningerne er karakteriseret ved en bred demografisk, køns- og baggrundsmæssig sammensætning og er præget af fællesskab, sammenhold og generel kreativ udfoldelse.

Foreningerne, der repræsenterer et undergrundspræget netværk og miljø, der ikke normalt bliver hørt, eller lader sig høre, er desuden karakteriseret ved en særlig æstetisk, analytisk og reflekterende tilgang til anvendelsen af byens rum, flader og inventar – et holistisk perspektiv – der forholder sig til den samlede sum af den omkringliggende verdens indhold, atmosfærer, stemninger og udtryk oplevet i øjenhøjde – set fra gaden.

Mere liv og federe byrum for alle

”

Jeg mangler en grund til at komme herud, og jeg mangler en grund til at blive hængende...

Skateboardmiljøet i Aarhus anbefaler, at man skaber de bedst tænkelige rammer og forudsætninger for mere liv og federe byrum på Aarhus Ø:

Der skal være plads til fællesskab og mangfoldighed på øen, og der skal tænkes i steder, der inviterer til liv og understøtter det i alle sine former – for eksempel caféer og forretninger i stueetagerne i stedet for indadvendte boliger. Grønne lommer og lokalmiljøer med plads til ophold i stedet for døde, golde og rungende mellemrum. Større multifunktionelle områder, der kan rumme støjende og pladskrævende aktiviteter, uden at man bliver smidt væk. Når man befinder sig i et nøgent, lydløst byrum, hvor der mangler liv, aktiviteter, stemning og atmosfære, så føler man sig hurtigt udsat som bruger – alle øjne er rettet mod dig, og din tilstedeværelse bliver sat på spidsen. Man kan ikke slappe af – der mangler fed stemning.

Et fælles mødested med plads til det uperfekte

”

Der mangler et større byrum, der giver noget tilbage til byen og dem der bruger den...

Skateboardmiljøet i Aarhus anbefaler, at man arbejder for at skabe et fælles mødested på Aarhus Ø – et varemærke, der kan være samlingspunkt for alle borgere i Aarhus Kommune, og som samtidigt styrker øens identitet, atmosfære og mangfoldige brug:

Det skal være et sted med plads til bevægelse og mange samtidige aktiviteter – man skal kunne være i én del af området uden at forstyrre andre i den anden ende. Der skal være plads til det mindre finkulturelle og det spontane – det uperfekte og uformelle. Stedet kunne for eksempel have karakter af en 'plaza' med stærke overflader, springvand, kunst, grønne områder, små forretninger og lavere bygninger a la bassin 7 – ting, der giver stedet liv og sjæl. Vi mangler ikke en multibane. Man kunne også i tilknytning til stedet forestille sig en offentlig bygning eller et fælleshus med et særligt, anderledes arkitektonisk udtryk, der understøtter stedets funktioner og bringer folk sammen på tværs af formål

og aktiviteter – her kunne der også være overdækkede udendørs rum, der indbyder til læ, tryghed og ophold.

Klare linjer og mere aflæselige byrum

”

Livet mellem husene rummer et stort potentiale, men som det er nu, er man i tvivl om, hvis byrum det er, og om man overhovedet er velkommen...

Skateboardmiljøet i Aarhus anbefaler, at man arbejder med at tydeliggøre overgange og sammenhænge mellem offentlige og private rum på Aarhus Ø:

Når man bevæger sig rundt mellem bygningerne, føles det privat og lukket, man føler sig ikke velkommen, og man er i tvivl, om man overhovedet har lov til at være der. Der mangler ting, der opfordrer til liv og ophold mellem husene og samtidigt indikerer, at der er tale om et offentligt eller privat rum – man skal kunne aflæse rummenes karakter og identitet, og så skal det være tydeligt, hvem rummet er lavet til, og om man må være der eller ej. På den måde undgår man mange misforståelser og unødvendige konflikter, når man forhandler om brugen af byen. Man kan vise et steds brugspotentialer på mange forskellige måder – for eksempel med belægning, beplantning, byrumsinventar, stemning, atmosfære og andre markører.

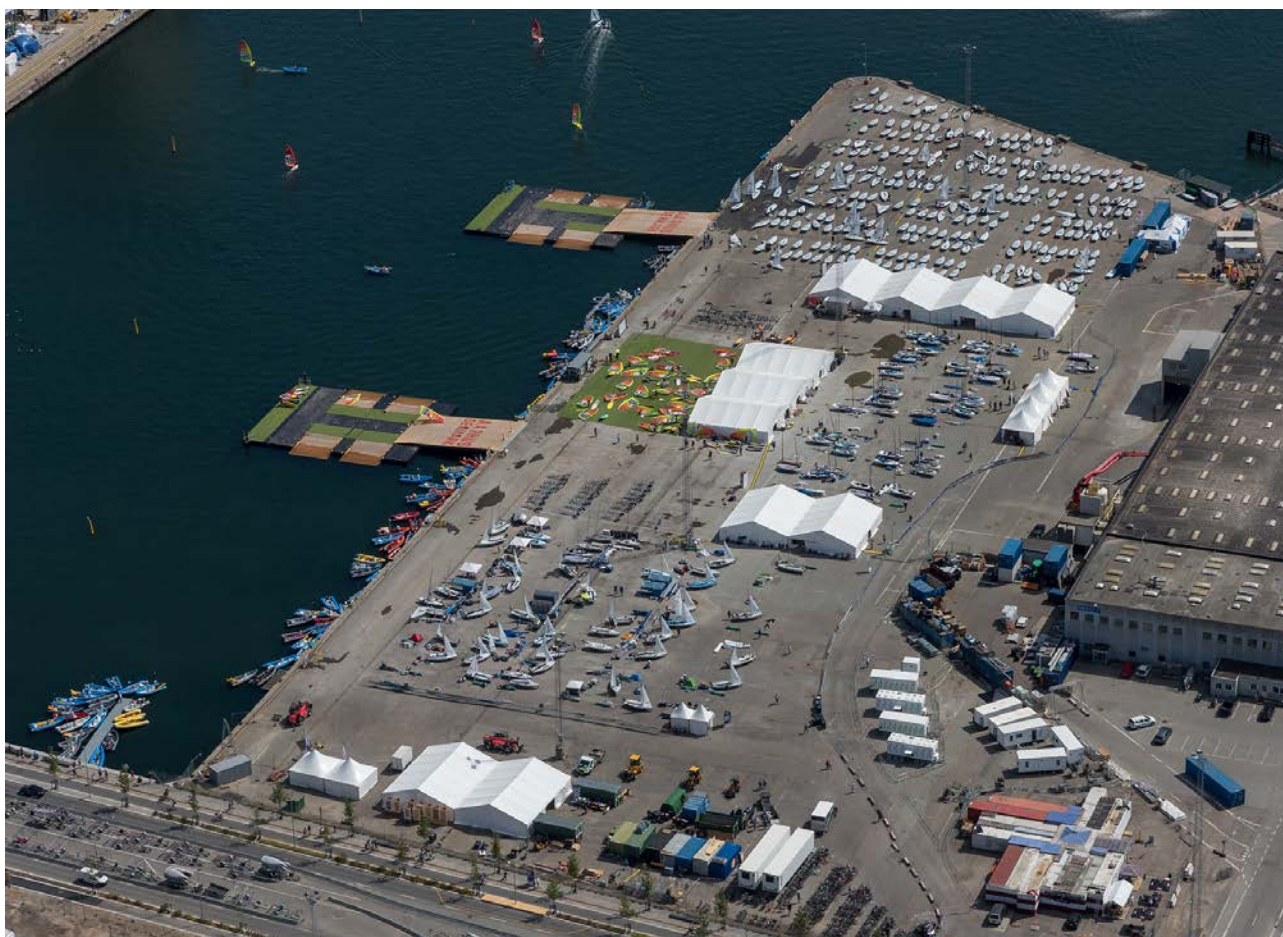
ANBEFALINGER FRA BYDELENS FORENINGER

Flotte træskibe, lynhurtige sejlbåde, seje wakeboardere, friske stand-up paddlere, roere og dykkere. Det er noget af det, man bliver mødt af, når man besøger Aarhus Ø og området omkring Fiskeri-, Træskibs- og Lystbådehavnen, FTL-havnen.

Der er masser af aktiviteter og liv på vandet og ved havnen. Mange af aktiviteterne er organiserede i foreninger og drevet af ildsjæle, der bidrager til den særlige stemning i området og en mangfoldighed af tilbud. Derfor er foreningerne og deres medlemmer en vigtig stemme – eller et hav af vigtige stemmer – når Aarhus Ø skal udvikles.

I denne oversigt er hovedbudskaberne samlet fra otte interviews med i alt 20 lokale foreninger gennemført i efteråret 2022 af Kultur og Borgerservice (se referaterne fra interviews i bilagene). Interviewene er gennemført tematiseret i mindre grupper af foreninger opdelt og inviteret i samarbejde med Havneforeningen Aarhus Lystbådehavn (HAL). Foreningerne repræsenterer samlet mere end 16.000 medlemmer. Til det skal lægges, at mange foreningsmedlemmer er repræsentanter for flere andre - eksempelvis har de fleste både flere brugere, selv om det kun er ejeren, der er medlem af foreningen.

Tak til Kølbådsforeningerne, Roere og kajakklubber, Dykkerklubber, Aarhus Watersports Complex, Vikingeklubben Jomsborg, Aarhus Internationale Sejlsportscenter og Sailing Aarhus, stand-up paddleboardere og havsvømmere, der har deltaget og bidraget til disse anbefalinger.

Samlede anbefalinger fra foreningerne

#1

Bevar lystbådehavnens DNA

Havneområdets DNA består af havnens historie, foreningerne og mangfoldigheden. Der er en maritim stemning, som er autentisk, upoleret og mangfoldig. Det er vigtigt for foreningerne at bevare det

#2

Giv foreningerne plads til aktiviteter

Udviklingen må ikke begrænse foreningernes muligheder for at dyrke aktiviteter

#3

Åbn nænsomt op for byen

Foreninger vil gerne åbne mere op for byen, men der skal være en balance mellem udvikling og at bevare det eksisterende

#4

Opdel trafikken bedre

Det er store trafikale problemer i området, og derfor vil det være en god ide at opdele trafikken, så cykler, gående og biler ikke færdes på de samme veje

#5

En havnepromenade kan være en god ide

Det er en god ide at etablere en havnepromenade fra Den Permanente til Bassin 7, så længe den ikke går ud over aktiviteterne på land eller til vands. Promenaden kan binde området sammen med vandaktiviteter

#6

Nej tak til en bro over havnehullet

En bro over havnehullet er en dårlig ide. Den vil være til gene for sejlerne, der skal ind og ud af havnen, og det vil kunne resultere i livsfarlige situationer. En tunnel og lignende løsninger er også problematiske, da det vil tage plads fra land

#7

Skab bedre forbindelse med kanaler

Man kan med fordel binde hele området Aarhus Ø bedre sammen med forskellige stiforbindelser og kanalforbindelser. Der skal være mulighed for at ro og paddle i kanalerne og gøre ophold forskellige steder

#8

Giv wakeboard-banen en permanent placering

Wakeboard-banen (kabelbanen) er et plus for området og bidrager med stemning og streetkultur. Den bør få en permanent placering

Aktiviteter på vand

#9

Foreningerne ser muligheder for at skabe flere aktiviteter på vand såsom aktiviteter for børnefamilier, mulighed for at dykke ved rev og vrage, permanent placering af kabelbanen, bedre muligheder for at komme i vandet og op af vandet for stand-up paddlere og roere - og mulighed for at sejle i kanalerne

Bedre forhold for foreningerne

#10

Foreningerne ønsker plads og bedre forhold såsom flere offentlige toiletter, plads til opbevaring af udstyr og parkeringsmuligheder til bil med trailer. I forhold til toiletter er problemet primært, at der ikke er offentlige toiletter til gæster på havnen (gæstesejlere såvel som andre besøgende)

Giv plads til foreningerne ved Pier 3

#11

Der er muligheder for at tænke foreninger og vandaktiviteter ind på Pier 3 eksempelvis med en ny lystbådehavn, en gæstehavn, husbåde, et fælleshus for foreninger, et vandsportscenter med en svømmehal til dykkere, permanent placering til wakeboardbanen, mulighed for at roere og stand-up paddlere kan gå i land med mere

Introduktion til læsning af anbefalinger fra foreningerne

Herunder finder du konklusionerne baseret på otte interviews med i alt 20 foreninger omkring FTL-Havnen. Det er generelle konklusioner, og der er således forskellige holdninger foreningerne i mellem. I bilagene kan man læse referaterne fra møderne opdelt efter foreninger og dykke mere ned i svarene. Dette katalog sætter ord på, hvor foreningerne samlet set har fælles holdninger, som kan være med til at pege på en retning for udviklingen i området.

Samstemmigt fra foreningerne lyder det, at historien, foreningerne og mangfoldigheden er vigtige elementer i FTL-Havnens DNA. Ved at udpege disse kerneværdier understreger foreningerne også, hvordan man gerne ser området udvikles. Det er gennemgående, at foreningerne er åbne over for udvikling af havneområdet, men at stedets DNA skal bevares. Det må ikke blive for poleret og strømlinet med boliger over det hele. Der skal være plads til det skæve, det sociale, det rekreative – og det sportslige ambitiøse.

Der er masser af aktiviteter i foreningerne i lystbådehavnen. Grænsen for, hvor meget mere foreningerne kan udvide, er flere steder nået. Foreningerne ønsker primært, at de aktiviteter, de har i dag, kan fortsætte, og at der kan skabes bedre forhold for medlemmerne, gæster og besøgende. Det kan blandt andet gøres ved at etablere bedre offentlige toilet- og badeforhold, flere muligheder for at gøre ophold og en bedre adskillelse af trafikanter – bil, cykel og gående. Særligt for Aarhus Watersports Complex, AWC, gælder, at der er et stort ønske om at få en permanent placering, der også vil give mulighed for et fullsize kabel.

Der er bred enighed om, at en havnepromenade er en god ide, og den kan gøre området mere attraktivt for foreningsaktive, for gæster og hele byen. En promenade kan også være med til at binde området bedre sammen, men det er vigtigt, at den ikke bliver placeret, så det går ud over aktiviteterne – hverken på land og i vandet. Derfor er der også stor modstand mod enhver tanke om en bro over havneindløbet.

Særligt foreningerne med kølbåde og sejlsportscenteret er stærkt kritiske, da en bro vil give voldsomme gener, når sejlerne skal ind og ud af havnen. Det kan føre til livsfarlige situationer.

Foreningerne ser gerne, at hele Aarhus Ø bliver bundet bedre sammen med stier og lignende. Det kan tænkes sammen med en løsning på de store trafikale problemer med sammenblandingen af cykler, biler, gående og sportsudøvere. For roklubberne og stand up paddle-klubberne er der særligt interesse for en bedre forbindelse i kanalerne, så man kan komme rundt i området og tage på sammenhængende ture.

I forhold til Pier 3 ser foreningerne forskellige muligheder. Aarhus Watersport Complex ønsker først og fremmest en permanent placering og mulighed for udvidelse et sted i området. Flere foreninger ser muligheder i at etablere en ny lystbådehavn, flere husbåde og mulighed for opbevaring af udstyr ved Pier 3. Der er også forslag om at etablere 'Sportens hus' eller lignende på Pier 3 efter samme model som DGI-Huset. Her kunne være mulighed for at opbevare udstyr og træne forskellige sportsgrene. Der kunne eksempelvis være en svømmehal, hvor man kan træne dykning, kajak og andre sportsgrene i vand, og det kunne suppleres med styrketræning og andre faciliteter. Det kunne også være et samlingspunkt, hvor foreninger og andre mødes på tværs af interesser og tilknytning til foreningslivet. Det vil være med til at binde hele området sammen omkring sport og foreningsliv.

Havneområdets DNA

FTL-havnen og hele havneområdet er en vigtig del af historien om Aarhus. Når man ankommer sejlene til havnen, kan man se byen i baggrunden med Domkirkens tårn som et højdepunkt. Havnen er bindeleddet mellem by og vand. Netop placeringen mellem by og vand er noget af det, som foreningerne fremhæver som væsentligt for havneområdets DNA.

Havnen er ikke en nyetableret og moderne marina, som der ses andre steder, men en havn med tråde langt tilbage i historien. Det kan man se, og det kan man mærke, når man er der. Det er en del af havnens DNA, og det er vigtigt at værne om den historiske betydning for området, lyder det fra foreningerne.

Områdets kulturhistoriske betydning strækker sig ud til vinterbaderne i Jomsborg ved Den Permanente, hvor glæden ved at være i vand og dyrke fællesskaber også er i højsædet.

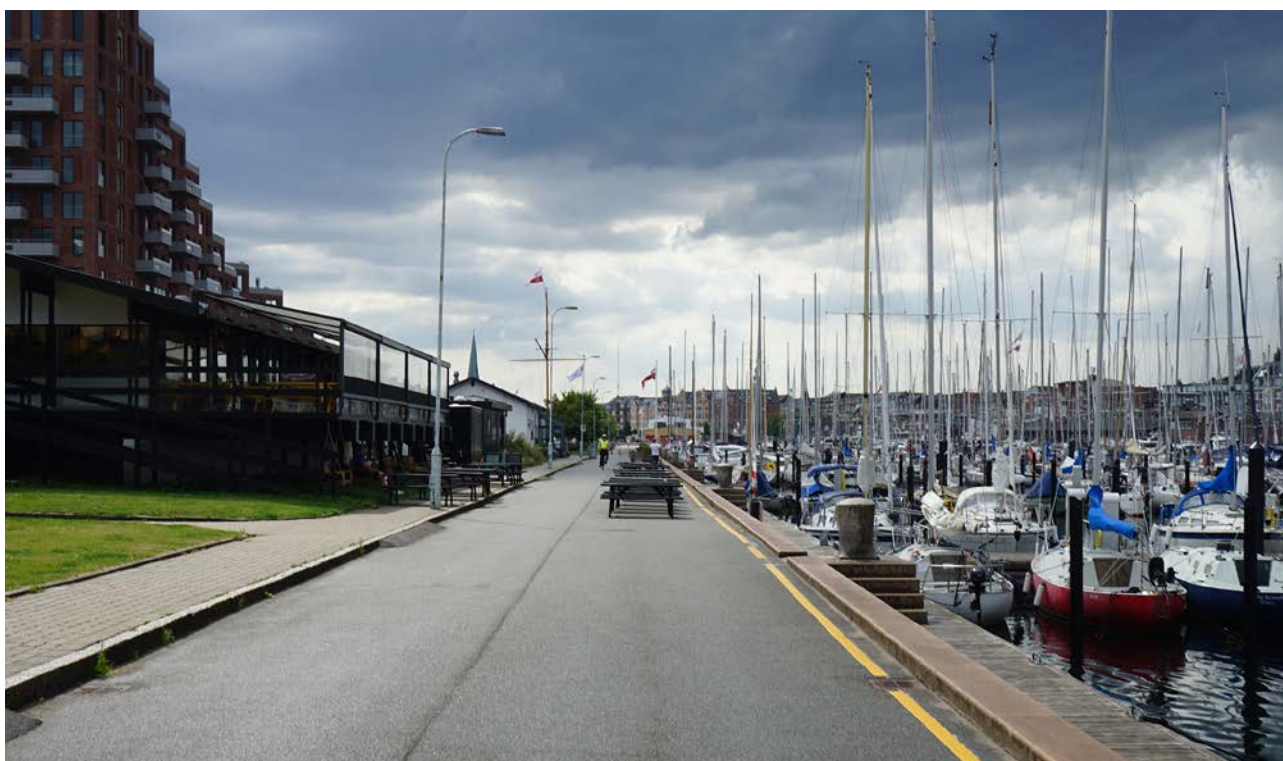
Atmosfæren og det historiske er også noget af det, som foreningsmedlemmerne hører fra gæstesejlerne, at man sætter pris på. Det gør lystbådehavnen attraktiv.

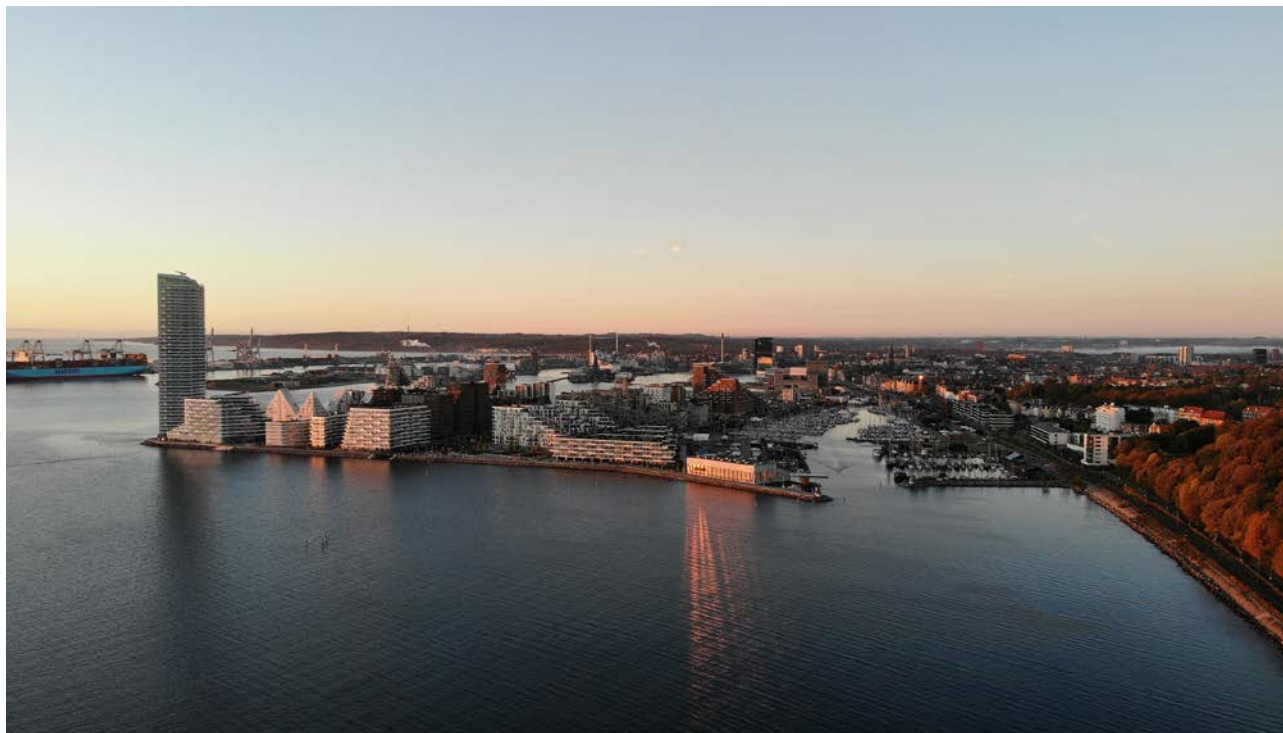
Foreningerne mener samlet set, at en central del af havnens DNA netop er foreningerne. Lystbådehavnen er et knudepunkt for foreningerne ved havnen, og mange små og store foreninger holder til her.

Der er en mangfoldighed i foreningers tilbud i den forstand, at nogle dyrker aktiviteter på et socialt og rekreativt niveau, mens andre dyrker sejlsport på elite- og konkurrenceniveau. I dag lever foreninger fint sammen og styrker hinanden med forskellige tilbud. Derfor er det vigtigt, at foreningernes plads til at dyrke aktiviteter på land og vand ikke bliver begrænset.

De mange foreninger og havnens historiske betydning er med til at skabe den særlige stemning, der er på FTL-havnen. Det er en stemning af, at "alle hjælper hinanden" eller som et af foreningsmedlemmerne beskriver det; "Der er en særlig klondikestemning", hvor man hjælper hinanden og finder løsninger på konkrete udfordringer. Det er med til at styrke det sociale liv på havnen og fællesskabet i og mellem foreningerne.

Mange værdsætter, at området omkring havnen er "autentisk" og "mangfoldigt" og "ikke for poleret". Det er vigtigt at bevare den stemning og den mangfoldighed i tilbud, mennesker og foreninger. Flere foreninger lægger dog samtidig vægt på, at området gerne må åbnes mere for resten af byen. I mange år har havneområdet lukket sig meget om sig selv og de faste brugere, siger flere. Det skal være et åbent område, der byder alle byens borgere ind, og det har man ikke altid været god nok til. Det er en væsentlig balance mellem at bevare det nuværende og åbne mere op uden at ødelægge den særlige stemning og sammenholdet.

Foreningernes aktiviteter på havnen

Der er masser af aktiviteter på lystbådehavnen, og flere foreninger har et ønske om at udvide medlems-tallet og aktiviteterne. Der er stor mangfoldighed i tilbuddene, der alle har det til fælles, at de er knyttet til vandmiljøet og aktiviteter på vand – om det så er i vandet, over eller under.

Det gælder generelt, at foreningerne har gode muligheder for at dyrke deres aktiviteter i en hyggelig atmosfære på havneområdet, hvor de er glade for at være. Men der er også meget, der kan gøres bedre. Flere beskriver området som lidt primitivt, og der mangler helt basale elementer som toiletter, strøm og mulighed for opbevaring af udstyr. Der er også mange muligheder for at gøre områderne omkring klubhusene mere indbydende og åbne for offentligheden, lige som de trafikale forhold adskillige gange nævnes som et problem, da blandingen af biler, cykler og gående ikke er hensigtsmæssig.

Holdninger til en havnepromenade

Foreningerne er blevet spurgt til, hvad de mener om ideen med en havnepromenade, der eventuelt kunne gå fra Den Permanente over FTL-havnen og til Bassin 7. Der er bred enighed om, at en havnepromenade vil være et positivt tiltag for området. Det vil give både gæster og foreningsaktive mulighed for at komme rundt og nyde området og se, hvad der foregår flere steder. Samtidig vil det muligvis kunne bidrage til at løse de trafikale udfordringer, der er i området, når biler, cykler og gående skal frem og tilbage.

Det vil være en god ide at lade en promenade gå hele vejen ud til Den Permanente, lyder det fra foreningerne bredt. Vinterbaderne fra Jomsborg kan godt se en ide i, at området bliver bundet tættere sammen med byen, og at deres medlemmer får lettere adgang til at gå fra Aarhus Ø og til Jomsborg. Samtidig kan Den Permanente også huse flere aktiviteter, når den bliver udbygget, som planlagt. En havnepromenade vil kunne binde Den Permanente tættere på byen, både fysisk og mentalt.

Stand-up paddleboarderne ser gerne, at en havnepromenade kan inkludere, at der kommer et strandområde ved havnehullet. Det vil give bedre mulighed for at komme op og i vandet. Det kan blandt andet give mindre trængsel i selve havneindløbet, hvis der er flere steder, hvor paddleboarderne kan gå i vandet. Foreningen HAL bemærker, at man i forbindelse med etablering af en havnepromenade ud mod den permanente skal indtænke, hvordan sandet kommer til at bevæge sig i området og ind i havnen.

Flere foreninger foreslår, at vandaktiviteter tænkes ind i et promenadeforløb. Det kan ske ved, at der er vandbaserede aktiviteter undervejs langs promenaden, og der eksempelvis er en automat, hvor man kan leje et stand-up paddleboard, et sted at fiske og et rev at dykke på og lignende. For inspiration til en spændende havnepromenade kan man for eksempel se til den promenade, der er etableret i Oslo, hvor der er mange forskellige aktiviteter.

Det bør i et promenadeforløb også tænkes ind, hvordan adgangsforholdene for handicappede på havnen kan forbedres. Tilgængeligheden på havneområdet er ikke god, som det er nu, lyder meldingen.

I forhold til hvordan en havnepromenade skal se ud, og hvor den skal placeres, er der nogle foreninger, der lægger særligt vægt på, at den ikke må gribe ind i havnebassinet og bådpladserne, mens det for andre foreninger er vigtigt, at den ikke begrænser foreningernes adgang til arealerne på land.

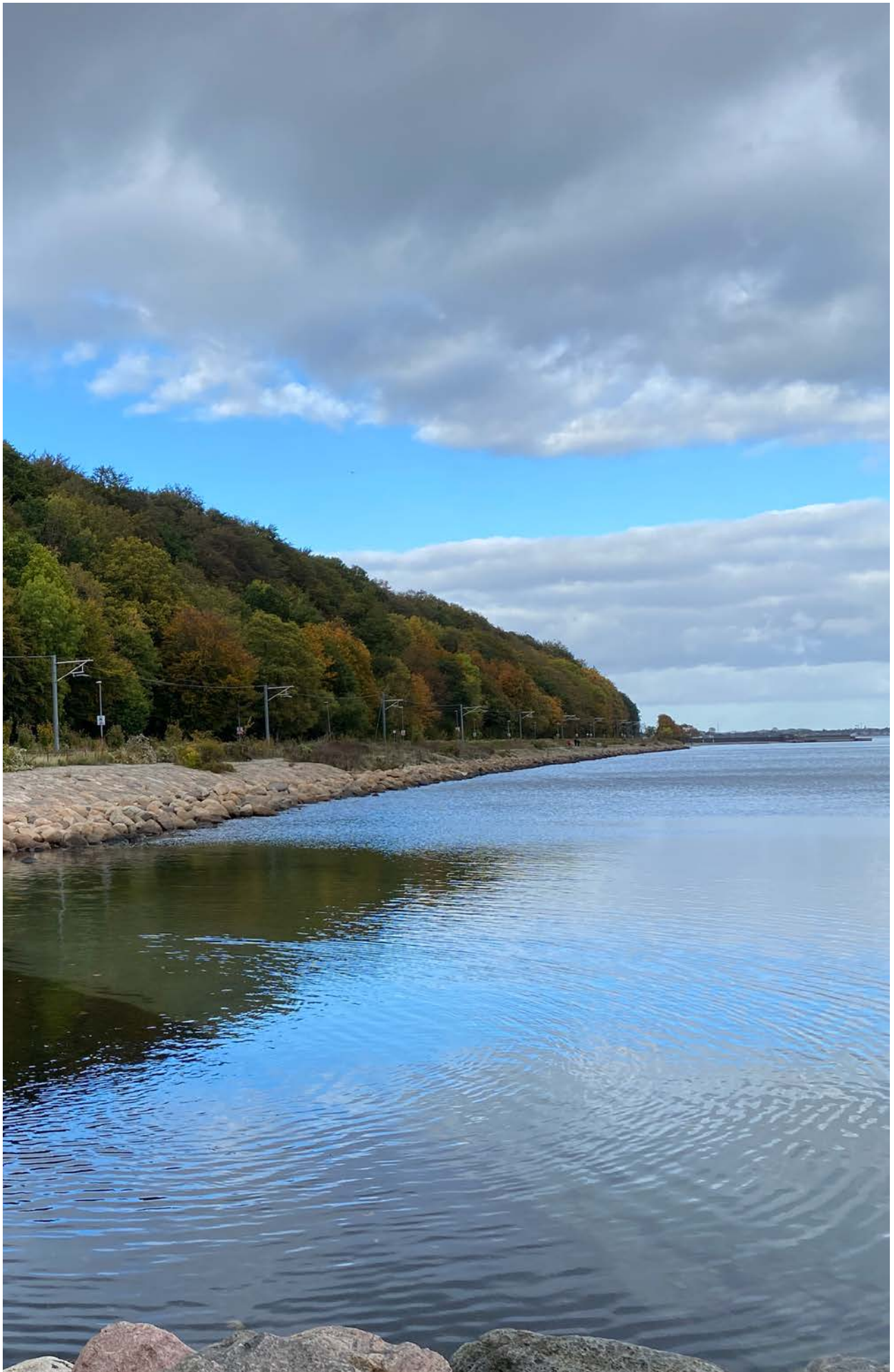
Havnepromenaden må ikke være på bekostning af havnemiljøet, og de aktiviteter der foregår på land og i vand.

Alle foreningerne nævner, at der generelt ved FTL-havnen er et stort problem med trafikken i området, hvor cykler (særligt cykelpendlere), biler og gående bliver blandet sammen. Det er farligt og uhensigtsmæssigt. En bedre trafikløsning kan tænkes ind i en havnepromenade, lyder et af forslagene fra foreningerne. Flere foreninger foreslår, at den gennemgående trafik flyttes væk fra området. Roklubberne foreslår, at man flytter cykelstien fra Fiskerivej længere mod jernbanen for at skabe sikkerhed for dem, der bruger vandet. For flere foreningsmedlemmer er det blandt andet en udfordring, at de skal hen over de områder, hvor der cycles hurtigt, når de skal håndtere både. Det kan have sikkerhedsmæssige konsekvenser. Samtidig er det vigtigt for foreningerne, at der ikke er niveauforskelle på underlaget, når der skal flyttes både. Det er også vigtigt for blandt andet dykkerne, at der er adgang til et slæbested, hvor de kan komme i vandet med deres båd fra trailer på bil.

Flere er desuden bekymrede for sikkerheden for bløde trafikanter i området, og det bør tænkes ind i en eventuel havnepromenade. Det kan være livsfarligt, hvis trafikken og bådhandteringen kommer i vejen for hinanden - eksempelvis ved de områder, hvor bådene bliver løftet op af vandet med kran.

Havneforeningen HAL har udarbejdet en vision, hvor foreningen lægger op til trafikseparering både på øst og vestsiden af lystbådehavnen. HAL foreslår, at biltrafikken dirigeres ud på Bernhardt Jensens Boulevard. Dagmar Petersens Gade vil man gøre til en stille vej, hvor man opdeler vejen i sektioner, så der ikke kun er asfalt. Fodgængerne dirigeres ud tættest på havet. På lystbådehavnen anden side, foreslår HAL ligeledes, at gennemkørende dirigeres ud på den yderste del af Fiskerivej. Fodgængere dirigeres ned til vandet foran Mooringslauget og Træskibsforeningen.

Der er desuden generel enighed blandt foreningerne om, at kanalreservationen ved Fiskerivej er en dårlig idé.

Stiforbindelser og sammenhænge

Ideen om at binde hele Aarhus Ø mere sammen med forskellige stiforbindelser mellem FTL-havnen og resten af området bliver generelt hilst velkommen blandt foreningerne.

Foreningerne, der kan sejle i kanalerne såsom roklubber og stand-up paddleklubberne, kan se en ide i at binde områderne mere sammen gennem kanalerne. På den måde vil man kunne sejle fra den ene anden af havnen til den anden og gøre stop undervejs, som vil være en stor fordel. Man kan gøre forbindelserne af vandvejen mere attraktive ved at arrangere forskellige events ved de områder, hvor man kan sejle og gøre ophold. Det er dog vigtigt, at der ikke er for mange restauranter og cafeer, for så kan medlemmerne ikke få plads til at komme i vandet med deres udstyr.

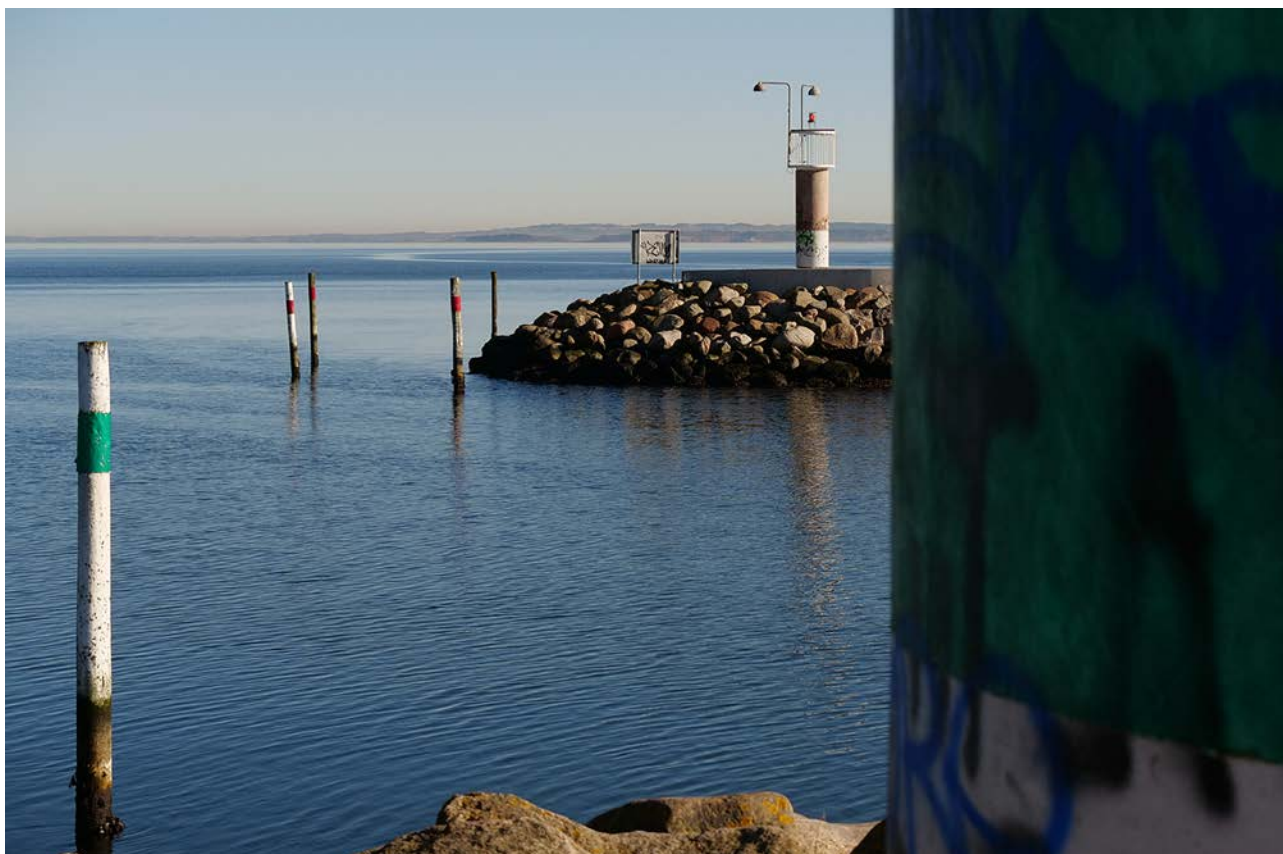
Hvis man etablerer flere muligheder for at komme op/i vandet kan man eksempelvis gøre det med en flydebro, men det er vigtigt, at foreninger kommer med på råd, så det bliver en placering og en brotype, de kan bruge. Stand-up paddleklubberne foreslår, at der bliver etableret nogle ruter, hvor man kan sejle gennem kanalerne, og de ruter bliver vist på nogle kort. Det kunne kombineres med informationer om,

hvad der sker forskellige steder, og reglerne for hvordan man må færdes. Man kunne også tænke musik ind i sådanne ruter, hvor der for eksempel kunne stå nogle bands forskellige steder. Vandet er desuden meget snavset i kanalerne og kunne med fordel gøres mere indbydende.

For SUP-foreningerne ville det være fedt med en ponton ved domen eller i bassin 7, hvor der er mulighed for at komme op og gøre ophold med et board.

En broforbindelse

Foreningerne er generelt positive over for en havnepromenade og en mulighed for at binde hele området bedre sammen med stier og lignende. Til gengæld er der stor modstand mod enhver tanke om en bro, der går over havnehullet. Særligt kølbådsforeninger og Sejlsportscenteret er klart afvisende over for dette, da det vil give deres medlemmer store problemer. En bro vil give ventetid for bådene, hvis den skal åbnes og lukkes, og det vil lægge pres på havnebassinet, hvis bådene skal holde i venteposition. Ude på havet kan det give farlige situationer, hvis bådene skal vente på, at broen går op. En drejebro vil ikke være bedre.

Generelt advares der imod at begrænse ind- og udsejlingen af havnen, fordi både børn, unge og eliteudøvere fra Sejlsportscenteret har mange aktiviteter, der foregår i og omkring sejlsportscentres jollerampe og broanlæg. Brugere af Sejlsportscenteret skal ud og ind meget ofte, og det vil være et problem, hvis man skal ligge i kø for at komme igennem. I stedet for en bro kunne der findes andre løsninger til at krydse havet. Det kunne være med små tømmerflåder, en tunnel, en svævebane eller lignende, men det er vigtigt, at det ikke tager plads fra området på land. De fleste foreninger har generelt svært ved at se, at der er behov for en bro. Det fungerer fint at gå rundt langs havnen, som man gør i dag.

For nogle af foreningerne vil en bro ikke være til gene, og for eksempel mener vinterbadeklubben Jomsborg, at det er en udmærket ide med en bro, da det vil give deres medlemmer nemmere mulighed for at gå fra beboelsesområde og ned at bade ved Den Permanente.

Vandbaserede aktiviteter

Det er masser af aktiviteter på havet og i foreningerne på FTL-havnen. Helt ude fra vinterbaderne ved Den Permanente henover FTL-havnen og til wakeboarderne i Bassin 7.

Flere af foreningerne vil gerne have mere plads og bedre forhold. Mange oplever, at forholdene er lidt skrabede og ikke rigtigt indbyder til, at gæster kommer forbi, og foreningsmedlemmer tager ophold før og efter deres aktivitet. Der er helt basale behov som flere offentlige toiletter, adgang til udstyr og parkeringsmuligheder, der kan forbedres. Det gælder ikke mindst for gæstesejlere, som der kommer cirka 3000 af i løbet af en sæson, der har brug for adgang til toiletter og bedefaciliteter. Til gengæld mener flere foreninger, at når det kommer til at dyrke deres sport og aktiviteter, er forholdene gode, og atmosfæren på havnen er også i særklasse god. Det er dog vigtigt, at man, når man taler om vandbaserede aktiviteter, tænker vand og land sammen, forstået på den måde, at der til vandaktiviteter også er brug for forhold på land. Det kan være, at man kan spise sin madpakke, få en kop kaffe eller sidde på en bænk, mens man holder en pause fra en dykkertur eller en tur på wakeboard. Flere foreningerne foreslår eksempelvis, at der laves et foreningshus, hvor flere kan samles, og hvor der er plads til foreninger, der dyrker forskellige sportsgrene. Det kunne være ved Pier 3 eller andre steder.

Fra foreningernes side er det ikke som sådan flere aktiviteter ved havneområdet, som først og fremmest mangler, men der skal være bedre muligheder for at dyrke de foreninger, som allerede er der. Foreningerne vil gerne tænkes ind i planerne for vandarealerne og kanalerne. Der må gerne være meget bredde i kanalerne, så robåde kan komme igennem.

Der er brug for opbevaringspladser om vinteren til bådene, men der er mulighed for at tænke i multifunktionspladser, hvor der eksempelvis kan være et grønt område om sommeren, og hvor man opbevarer både om vinteren. Det er vigtigt med plads til havnelivet, og en park eller grønne arealer må ikke være på bekostning af det.

Flere nævner, at der gerne må være flere aktiviteter rettet mod børnefamilier. Der kunne eksempelvis etableres broer, hvorfra man kan fange krabber, som de fleste andre havne har.

Dykkerforeningerne ser gerne, at det kan gøres mere interessant at dykke i området. Der skal være noget spændende at dykke efter i vandet - det kan for eksempel være et gammelt vrak, undervandsskulpturer eller at der smides nogle sten ud som danner et rev.

ANBEFALINGER FRA HAVNEFORENINGEN AARHUS LYSTBÅDEHAVN

Havneforeningen Aarhus Lystbådehavn, HAL, har udarbejdet nedenstående visionsoplæg i forhold til havnens forhold og fremtid.

Vision og sigtelinjer

Med visionen samt nedenstående seks sigtelinjer har HAL lagt en strategisk retning for Aarhus Lystbådehavns udvikling i de kommende årtier, så alle havnens brugere, klubber og foreninger får et fælles udgangspunkt til at realisere HAL's vision.

Vision for Aarhus Lystbådehavn

HAL ønsker at drive og udvikle Aarhus Lystbådehavn til gavn for brugere, beboere og borgere, så havnen er sikker, velfungerende, inkluderende og indbydende.

Til støtte for den praktiske implementering af visionen, har HAL udarbejdet seks sigtelinjer:

HAL's sigtelinjer

1. Optimering af sikkerheden på broer, ramper og vandareal

Der er behov for yderligere infrastruktur, udstyr, regulering, skiltning, opmærkning og tilsyn. HAL tilslutter sig Foreningen af lystbådehavne i Danmarks, FLiD, best practice anbefalinger. Vi vil blandt andet arbejde for at køre- og servicearealer bringes op til standard, for mere sikkerhedsudstyr og for bedre reguleret tilsyn og vedligeholdelse.

2. Optimering af miljøhåndteringen

Der er påtrængende udfordringer med affaldshåndtering, toiletadgang, servicearealer, miljøstationer, kloakering og renhold. Miljøet er under belastning, og brugere, naboer, gæstesejlere og besøgende får ikke den service og oplevelse, de fortjener. Dette skal adresseres systematisk, så lystbådehavnen og dens arbejdsområder bringes op til som minimum at møde gældende krav til gavn for de mange hundredtusinder besøgende årligt.

3. Optimering af havnens struktur

Trafik, parkering og aktiviteter på havnen, såvel til vands som på land, skal struktureres, så alle brugere og besøgende føler sig sikre og velkomne. Heri indgår inkluderende håndtering af alle havnens besøgende, så uro og usikkerhed undgås.

4. Optimering af havnens økonomi

Kommunen er i gang med at indhente et vedligeholdelsesmæssigt efterslæb af havnen, men derved er der opbygget en uholdbar gæld – delvis bestående af dyre lån, som skal betales af pladshaverne. Denne gældsbyrde bremser nødvendige investeringer og udvikling. Også havnens kommunale budgetstruktur giver problemer, idet betydelige sekundære udgifter til blandt andet legepladser, offentlige toiletter, renovation, kloakering, asfaltering, skiltning og belysning primært er pålagt havnens omkring 600 bådejere. Dette bidrager til underinvesteringen i sikkerhed, miljø og udvikling samt til en øget gældsætning. Her er behov for en løsning.

5. Optimering af drift og investering

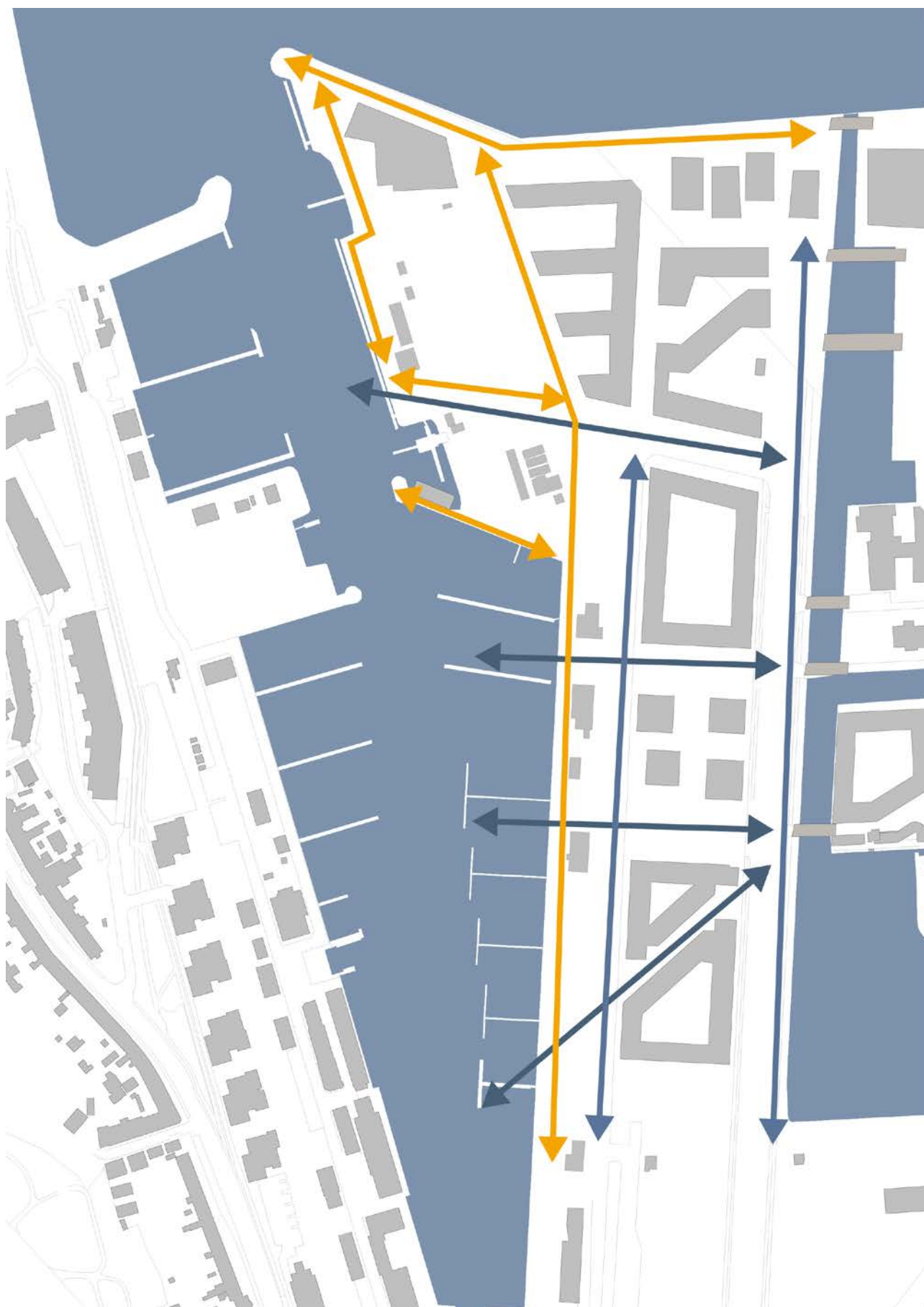
Siden Aarhus Kommunes overtagelse af havnen i 2007 har det været en politisk hensigtserklæring, at driften af havnen med tiden skal overdrages fra at være en kommunal opgave til eksempelvis at blive brugernes ansvar i rammen af en havneforening. Nu hvor HAL er modnet, lægges skinnerne til brugernes overtagelse af driften. Forudsætningen er, at økonomien udredes, og at erfaringerne fra Foreningen af lystbådehavne i Danmark indtænkes, så en holdbar organisations- og driftsmodel kan etableres.

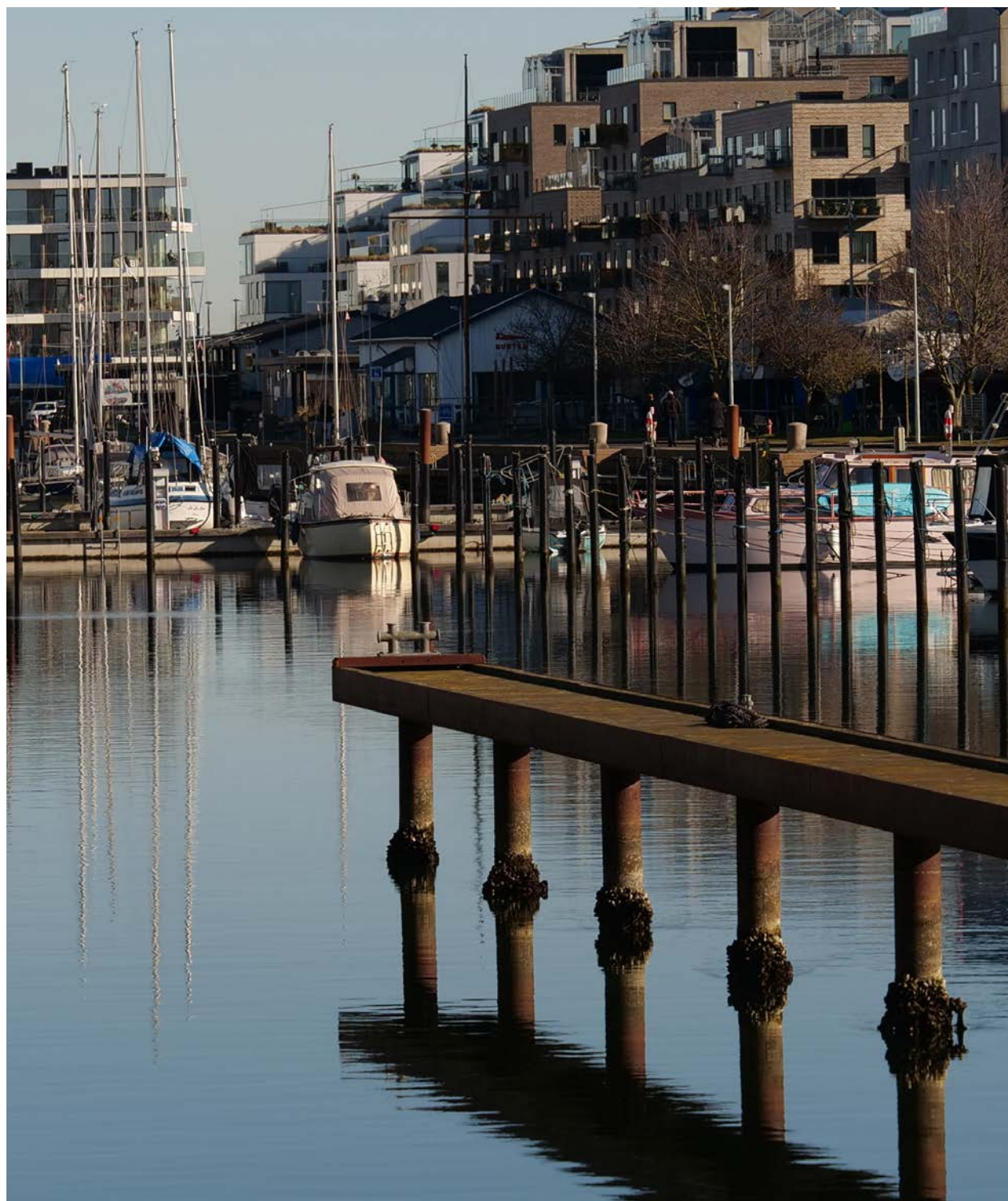
6. Styrkelse af havnelivet

Det helt særlige ved Aarhus Lystbådehavn er mangfoldigheden af vidt forskellige aktiviteter, erhverv, foreninger, klubber, internationale stævner og underlige fartøjer og byggestile plus nye naboer og besøgende. Alt dette giver os en levende havn og et af Aarhus mest attraktive og aktive bymiljøer. Vi må ikke regulere, frisere eller kommercialisere dette ihjel!

Trafik flow

Medlemmer af HAL, Havneforeningen Aarhus Lystbådehavn:

Aarhus Internationale Sejlsportscenter, Aarhus Sejlklub, Sejlklubben Bugten, Aarhus Motorbådsklub, Beddingslauget, Aarhus Nordhavn, Moordingslauget, Bådelauget Krogen, Aarhus Strandjægerne Motorbådsklub, Træskibshavnen Aarhus, Skibet af 1880, Aarhus Roklub Roklubben ARA, Aarhus Studenter Roklub, GoPaddle, Aarhus Kano og Kajak Klub, Aarhus Viking SuP, Dykkerklubben Bunden, Dykkerklubben Juggernaut, Kvak, Dykkerklubben Aqua Quick, Det røde Palæs Venner, Sailing Aarhus.

ANBEFALINGER FRA SPØRGESKEMAER TIL IDRÆTS- OG FRITIDSBRUGERE

I december 2022 udsendte Kultur og Borgerservice et spørgeskema til idræts- og fritidsbrugerne på Aarhus Ø. Spørgeskemaet blev blandt andet udsendt gennem Havneforeningen Aarhus Lystbådehavn, Vikingeklubben Jomsborg og Aarhus Watersport Complex med flere. Det blev sendt ud via sociale medier, nyhedsbreve og e-mails.

1148 gennemførte hele spørgeskemaet. 89 procent af dem, der svarede, var medlem af en forening omkring Aarhus Ø. De største grupper af idrætsudøvere i undersøgelsen var sejlere og vinterbadere. Aldersmæssigt var der god spredning med flest svar blandt de 55-64-årige, dernæst de 45-54-årige og så de 25-34-årige. 80 procent af dem, der har svaret, bor ikke på Aarhus Ø, men dyrker aktiviteter i en forening der.

Det bedste ved Aarhus Ø

For respondenterne er det bedste ved Aarhus Ø det maritime miljø og udsigten over vandet. Dernæst kommer foreningslivet, muligheden for at dyrke sport og aktiviteter samt samvær og fællesskab.

Det bedste ved Aarhus Ø top fem:

1. Det maritime miljø (73 procent)
2. Udsigten over vandet (64 procent)
3. Foreningslivet (52 procent)
4. Mulighed for at dyrke sport og aktiviteter (49 procent)
5. Samvær og fællesskab (49 procent)

Tryk her for at se bilag.

Opsummering af hovedbudskaberne

1. Det bedste ved Aarhus Ø er det maritime miljø og udsigten over vandet kombineret med de mange foreninger og mulighederne for aktive fællesskaber
2. Der er brug for flere grønne områder ved Aarhus Ø og flere offentlige toiletter
3. Trafikken omkring lystbådehavnen og Aarhus Ø er kaotisk og farlig. Man kan med fordel dele op i forskellige typer af trafikanter såsom cyklister, biler, gående etc.
4. Det er en god ide med en havnepromenade, men det må ikke gå ud over de eksisterende muligheder for at dyrke aktiviteter og foreningsliv
5. En havnepromenade kan være med til at give muligheder for flere vandbaserede aktiviteter
6. En cykel- og gangbro over havnehullet til lystbådehavnen er en dårlig ide. Det vil ødelægge muligheder for at dyrke sejlsport
7. Det er vigtigt, at der fortsat er mulighed for at dyrke fritidsaktiviteter i lystbådehavnen og på Aarhus Ø
8. En lystbådehavn ved Pier 3 kan være med til at løfte noget af presset på lystbådehavnen, hvor der er lange venteliste og mange aktiviteter

De største udfordringer for Aarhus Ø

De største udfordringer for Aarhus Ø, mener respondenterne, er, at der er for få grønne områder. Det er også et problem med sammenblandingen af trafik, og der er problemer med parkering, for få offentlige toiletter og ikke gode nok muligheder for at benytte offentligt transport.

En havnepromenade kan være en god ide

Det er en god ide med en havnepromenade, mener 62 procent af respondenterne.

” Det kunne blive et fantastisk aktiv for Aarhus med en promenade – smukt beliggende mellem skov og vand.

De positive svar går særligt på, at det vil binde områderne bedre sammen. Det gælder både i forhold til at binde lystbådehavnen og Aarhus Ø sammen og at binde Aarhus Ø og Trøjborg-området sammen. Samtidig vil det give nogle rekreative muligheder og gode naturoplevelser.

23 procent synes slet ikke, at det er en god ide med en havnepromenade, og ti procent synes i mindre grad, at det er en god ide. Det er især frygten for, at

en havnepromenade vil gå ud over muligheden for at dyrke sejlsport – særligt er der mange, der tilføjer, at de er bekymret for, at en bro over havnehullet bliver en del af en promenade. Mange synes, at hvor god en ide havnepromenaden er afhænger af, hvordan den bliver udformet.

I forhold til, hvordan en havnepromenade kan udformes, lægger mange vægt på, at den ikke må give problemer for de faste brugere i havnen, og at der er bænke og områder til hygge samt grønne områder.

Det er mindre vigtigt, at der er kunst og udstillinger på en promenade, ligesom træningsfaciliteter og plads til events samt mulighed for leg og bevægelse vurderes at være mindre vigtigt.

Imod en bro over havnehullet

Ideen om en cykel- og gangbro over havnehullet ved lystbådehavnen får en hård medfart. Mange skriver, at det vil være ødelæggende for sejlsport. 55 procent (645) siger, det er en dårlig ide. 34 procent (401) mener dog, at det er en god ide, fordi en bro kan være med til at binde området bedre sammen og skabe en forbindelse mellem 'det gamle og det nye'. 10 procent ved ikke, om det er en god eller dårlig ide.

Vigtigt med plads til fritidsaktiviteter

Det er vigtigt, at udviklingen af lystbådehavnen og Aarhus Ø fortsat giver plads til fritidsaktiviteter.

Det er 78 procent meget enige i, mens yderligere 17 procent er enige.

Hvis der skal skabes mulighed for endnu flere vand-baserede aktiviteter på Aarhus Ø, foreslår mange, at der kommer en havnepromenade langs havnen og ud til den permanente (39 procent). Næsten lige så vigtigt (38 procent) er det at skabe bedre parkeringsforhold, flere bådpladser (36 procent), flere klubfaciliteter som klublokaler og omklædning samt flere offentlige toiletter (34 procent) og en strand mellem Aarhus Ø og Den Permanente.

12 procent svarer, at de slet ikke ønsker flere vand-baserede aktiviteter i området. I nogle af kommentarerne uddybes det, at man ikke mener, at der er plads til flere aktiviteter ved lystbådehavnen, men at man kan udvide og skabe flere aktiviteter ved Pier 3 - eksempelvis ved at bygge en ny lystbådehavn.

Det er også muligt i bilagene at dykke ned i, hvilke forslag respondenterne har til udviklingen af Aarhus Ø og lystbådehavnen. Knap halvdelen har forslag til udviklingen. Her er et udpluk:

” Man kunne overveje en tunnel under vandet, i stedet for en cykel og gangbro ved havnehullet. Flere grønne områder gerne en park på Pier 3, som også kunne være en eventplads.

” Inddrag brugerne, også når det er lidt svært.

” Bibeholde uformelle områder som ved havnebadet nu.

” Jeg elsker lystbådehavnen og industrihavnen præcis, som den er. Vil gerne se flere offentlige og kulturelle tiltag på Aarhus Ø, der kunne invitere 'ikke boende' til at opdage Aarhus Ø, uden det bliver på bekostning af at det historiske liv på bådehavnen og nuværende simple liv og friluftsstemning langs vandet mod den permanente ofres.

” Der kommer et idrætscenter på pier 3 med uden-dørs fodboldbaner og grønne områder.

” Pas godt på de gamle og historiske bygninger og foreninger. Det er dem, der giver Aarhus Ø sjæl og værdi. Byg ikke så tæt, vi mister de lange kig, og det ender som en betonghetto. Prioriter miljø og æstetik og kvadratmeter-priser, så vi fortsat kan nyde området.

” Det vil være rart, hvis alle kan bruge havneområderne og føle, at det er en del af byen! Rekreative områder caféer og mulighed for at røre sig er dejligt - tænk på andre storbyer ved havet - boardwalks er skønt og giver masser af liv.

” At styrke kontrasten mellem nybyggeri og det eksisterende byggeri. Det vil være mægærgerligt, hvis det hele bliver nye glasfacader og ubæredygtigt betonbyggeri. Det er forskellen, der gør området spændende!

” Udnyt kanalerne mellem husene, der er tomme og kedelige i dag, til kajak, småbåde, små havnepladser mm. Der etableres flere grønne åndehuller. Ikke mere byggeri - det hele er ALT for tæt allerede.

” Man skaber en citywave. Der er mange surfere i Århus, men ingen bølger.

BETRAGTNINGER FRA KATEDRALSKOLENS DESIGN OG ARKITEKTURLINJE

Aarhus Katedralskoles linje for arkitektur og design består af unge i alderen 16 til 20 år og er karakteriseret ved en spirende interesse for æstetik, arkitektur og generel kreativ udfoldelse. Gymnasieleverne, der har sin daglige gang i Skolegyde 1-3 i Aarhus C, beskæftiger sig med registrering, analyse og bearbejdning af atmosfærer samt rumligheder og bystrukturer - og undervises i at diskutere, reflektere og arbejde på et frit, abstrakt og sanseligt niveau.

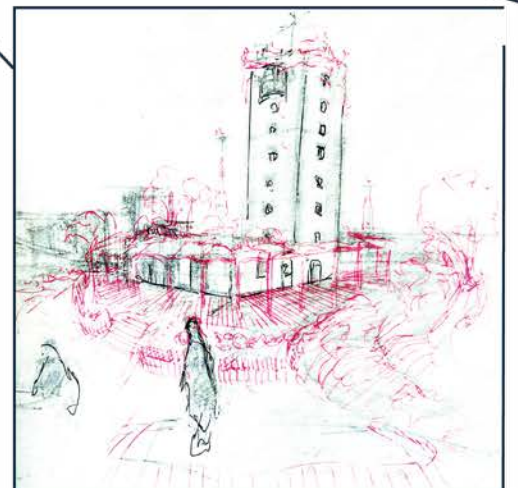
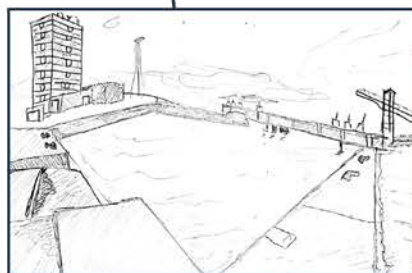
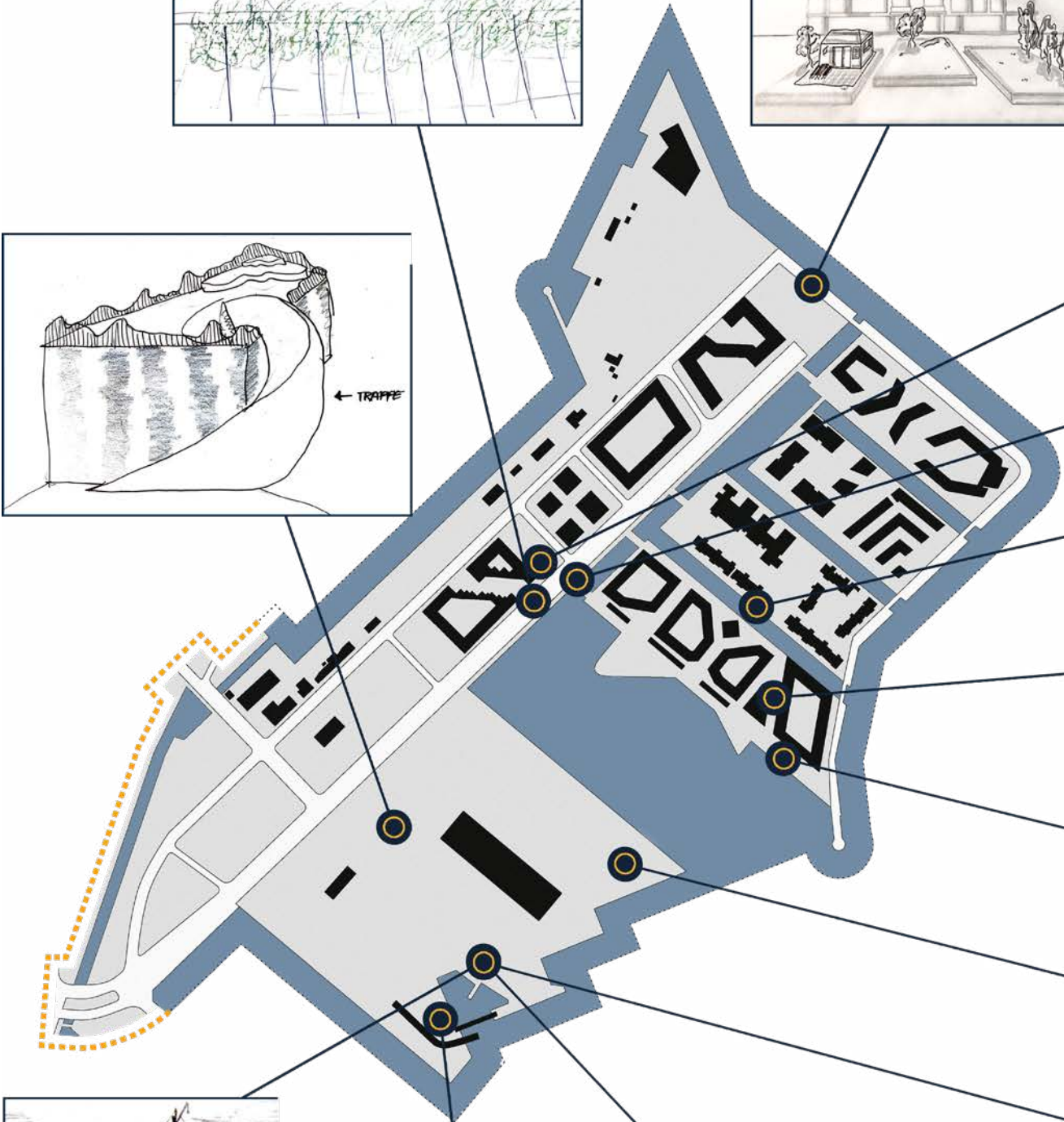
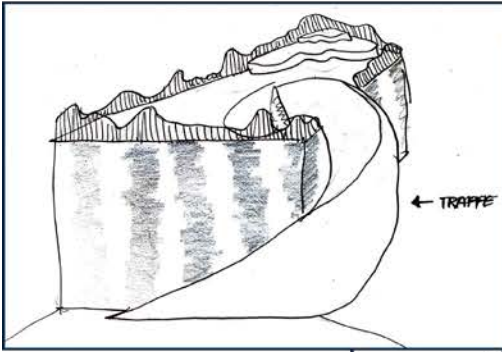
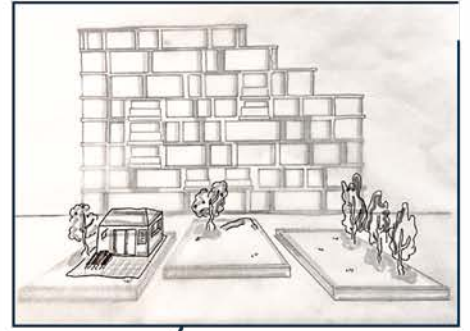
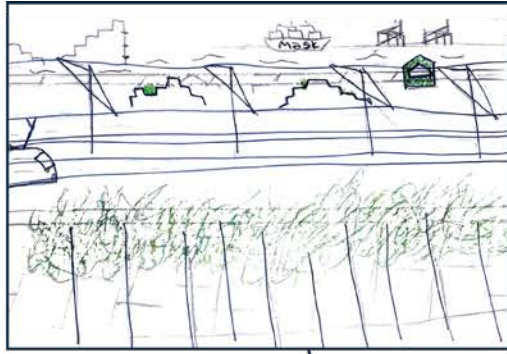
Teknik & Miljø inviterede over tre dage i februar 2023 Aarhus Katedralskoles linje for arkitektur og design til workshop om den videre udvikling af Aarhus Ø. Klokken 08.01 var 56 gymnasielever og deres underviser mødt op på Bylageret med det for øje at bringe deres faglighed og kompetencer i spil og prøve kræfter med en for dem endnu ukendt metode for registrering og analyse af byrum

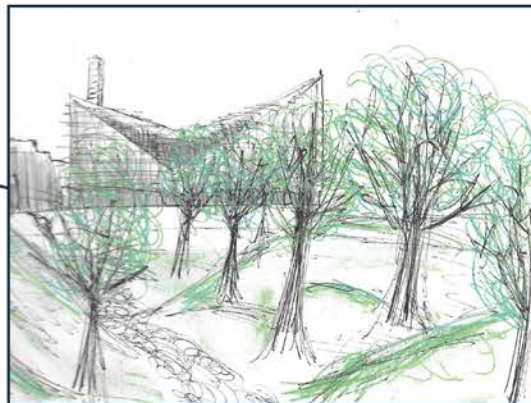
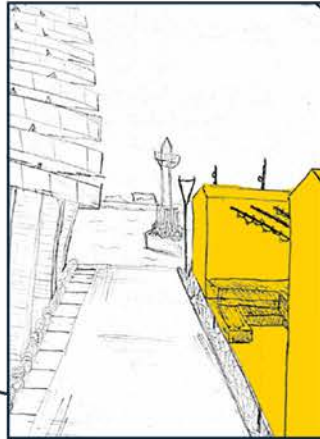
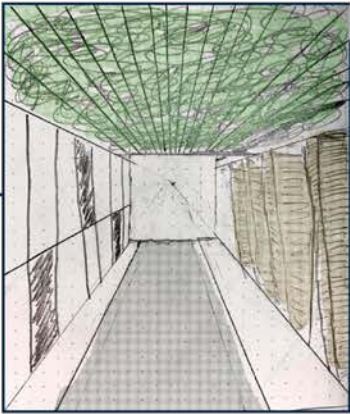
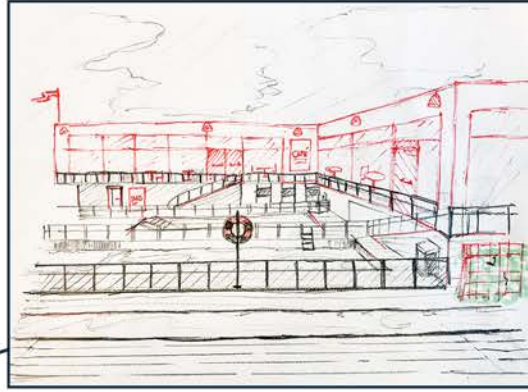
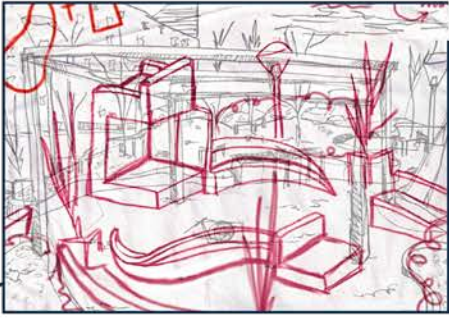

Gymnasieelevernes bidrag har taget afsæt i den britiske arkitekt Gordon Cullens' Serial Vision – en visuel tilgang til urbant design, der med udgangspunkt i udarbejdningen af en række håndtegnede skitser og kort undersøger sammenhænge og relationer mellem forskellige byrumselementer i øjenhøjde. Metoden, der er subjektiv, selektiv og prioriterende i sin karakter, repræsenterer en individuel analyse og tolkning af det omkringliggende landskab og giver et unikt indblik i oplevelsen af byrummet lige her og nu. Udvalgte scener opleves og skitseres på forskellige måder, og en bred vifte af vinkler, nuancer og perspektiver bliver bragt på banen i et konkret, håndgribeligt og letforståeligt format til videre bearbejdning.

På workshopens første dag blev gymnasieeleverne introduceret til metodens centrale elementer – skitsering, scenevalg og bearbejdning – med udgangspunkt i konkrete eksempler fra øen. De 56 gymnasieelever blev herefter fordelt ud i 13 grupper og fik til opgave at finde en scene, der talte til dem, og som de efterfølgende så et potentiale i at arbejde videre med. De udvalgte scener blev groft skitseret ude på øen og efterfølgende rentegnet i Bylagerets varme og vindstille lokaler. Sidst på dagen blev gymnasieeleverne præsenteret for den efterfølgende opgave – en radikal, gennemgribende bearbejdning af deres skitser - en vision for scenen, der i den efterfølgende workshop blandt andet skulle præsenteres for stadsarkitekterne Anne Mette Boye, Aarhus Kommune, og Tina Saaby, Gladsaxe Kommune.

Anbefalinger

De 56 gymnasieeleverne har i fællesskab udarbejdet én serial vision med 13 særligt udvalgte scener og nedslagspunkter, der i deres øjne spiller en afgørende rolle i den videre udvikling, bearbejdning og forbedring af bydelens atmosfære, liv og udtryk.

De 13 scener rummer i alt 56 forskellige bud på det videre arbejde med de udvalgte byrum og fremstår som et samlet idékatalog med visioner og forslag på koncept- og skitseniveau.

Gymnasielevernes serial vision er karakteriseret ved en bred geografisk spredning og dækker scener og byrum fra hele området. Eleverne har i arbejdet med Aarhus Ø været særligt interesserede i Pier 3, livet mellem husene og forbindelsen til midtbyen. Deres arbejde er her præsenteret i sammenfattet form:

Pier 3

”

Vi skal ikke være bange for at tænke skævt!

Pier 3 egner sig i dag ikke til ophold, og området er goldt, vindblæst og koldt. De store beton- og asfaltflader er døde, men kan omdannes og i stedet udgøre et vigtigt samlingssted og opholdsvenligt område, der inviterer til ophold og aktivitet for borgere – børn, unge og ældre – i hele Aarhus. Det skal være et velfungerende og mangfoldigt grønt byrum opdelt i grønne arealer med masser af rå beplantning, der sikrer mod vind og vejr, og med en promenade rundt langs kanten ned til vandet og en bred trappe i tilknytning dertil. Trappen giver besøgende mulighed for at nyde udsigten på gennemgang eller ved ophold og udgør en blød overgang fra land til vand, der trækker folk ud på øen. Stedet skal forbinde øen med midtbyen og udgøre en del af en fælles havnefront mellem Dokk1, Navitas og det nydesignede havnebassin. Man kunne samtidigt etablere en bro eller en anden type forbindelse mellem Pier 3 og 4, så det ikke bliver to adskilte områder, men ét samlet sted med mere historie og flere faciliteter. Stedet skal rumme klare referencer til søfart, og det er vigtigt at kommunikere stedets ånd og tidlige funktion i tråd med øens historie og kultur, når stedet gentænkes og bearbejdes - vi skal bevare frem for at erstatte. Lodstårnet, der står som et vartegn for stedet, skal bevares, åbnes for offentligheden og fungere som et aktivt byelement, der giver noget tilbage til byen – eventuelt som café, kulturhus eller museum. Pakhus 77 skal danne rammerne for et projekt, der går forrest i kampen om bedre byudvik-

ling på øen med fokus på miljømæssig, social og økonomisk bæredygtighed.

Livet mellem husene

”

Vi mangler et socialt og bæredygtigt forsamlingssted med fokus på ophold og aktiviteter året rundt, hvor fællesskab, medborgerskab og bæredygtighed står øverst på dagsordenen.

Rundtomkring på øen er der steder i form af mellemrum, pladser og grønne flader, der rummer uforløste potentialer og skriger efter liv – steder, der, hvis man bearbejder og gentænker dem, kan give tilbage til bydelen og bidrage positivt til øens stemning, atmosfære og udtryk. Mange steder på øen kan virke kolde og afvisende, og her vil tilføjelsen af flere planter og mere grønt give liv, ånd og invitere til ophold på gadeniveau. Boderne ved bassin 7 er et godt eksempel på et velfungerende samlingspunkt i øjenhøjde, hvis spontane og uformelle atmosfære er forbilledlig og med fordel kan indtænkes i udviklingen og bearbejdningen af den resterende ø. Der skal arbejdes med inkluderende byrum og tydelige identitetsmarkører for ophold, hvor man med fordel kan introducere flere grønne elementer og naturmaterialer, der skaber kontrast til bydelens hårde skal. Her spiller mødet mellem by og vand en væsentlig rolle og rummer, hvis man skaber fysiske invitationer til ophold, muligheder for at lave sociale mødesteder omkring kanalerne og bugten. Vi mangler steder på øen, der fordrer aktivitet og liv året rundt, hvor fællesskab, medborgerskab og bæredygtighed spiller centrale roller. Der skal være åbent og tilgængeligt for alle, og mennesker skal kunne nyde naturen, dyrke deres interesser og være en del af et bæredygtigt og socialt fællesskab. Fremtidens byrum på øen skal diskutere og formidle øens industrielle historie, skabe historisk forankring og fokusere på øens eksisterende kvaliteter, der bygger på mødet mellem den industrielle historie og nutidens beboelse.

Ændres til Forbindelsen til midtbyen

Bernhard Jensens Boulevard, der er det første, man møder, når man bevæger sig ud på Aarhus Ø, spiller en central rolle i forbindelsen mellem øen og byen – både fysisk og mentalt. Boulevarden er indgangen til Aarhus Ø, og der ligger et kæmpe potentiale i at designe et socialt bæredygtigt byrum, der sætter mennesket først, og samtidigt afvikler Aarhus' stigende trafik her og nu og i fremtiden. Byrummet skal ikke tilpasse og underordne sig, men i højere grad

forme den fremtid, vi ønsker at leve i. Boulevarden skal begrønnes, og der skal skabes flere muligheder for ophold og læ. Bilerne skal nedprioriteres, og man skal i stedet etablere fortove, brede cykelstier og infrastruktur, der binder bydelen sammen med midtbyen. Som den danske byplanlægningsarkitekt Jan Gehl siger, så skal vi tage hensyn til mennesket, der skal befinde sig i byrummet og ikke bilerne.

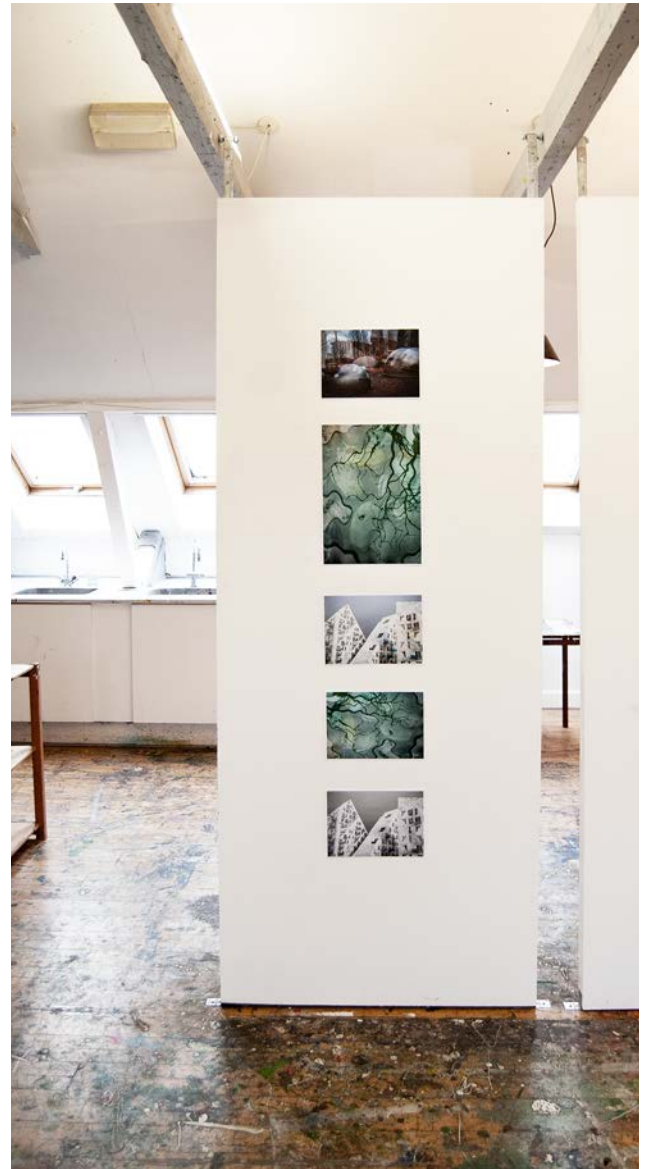
BYHØJSKOLENS FOTOGRAFISKE LINJE

Tirsdag den 31. januar 2023 inviterede Teknik og Miljø Byhøjskolens Fotografiske Skole til byvandring, workshop og dialog om den videre udvikling af Aarhus Ø. Klokken 09.44 sad 13 elever og deres undervisere klar med friskbrygget kaffe i kopperne, notesblokke på lårene og skriveredskaber i hænderne - nysgerrige på projektet og parate til på visuelt og poetisk vis at bidrage til diskussionen om bydelens fremtidige udvikling.

Rundt om bordet – i hjørnet af det gamle, stemningsfulde og hjemlige værkstedslokale på 3. sal i Mejlgade 53 – snakkede eleverne på kryds og tværs og delte personlige erfaringer, betragtninger, fantasier og visioner for fremtidens Aarhus Ø. Vi blev hurtigt enige om i fællesskab at fortsætte diskussionen i de faktiske fysiske omgivelser, og efter at have drukket de sidste få og efterhånden kolde slatter sort kaffe, tog vi overtøj på og kameraer i hånden. Sammen bevægede vi os ned ad mellemløstets smalle, stejle og knirkende bagtrappe og videre ud i den kolde, blæsende og regnfulde virkelighed.

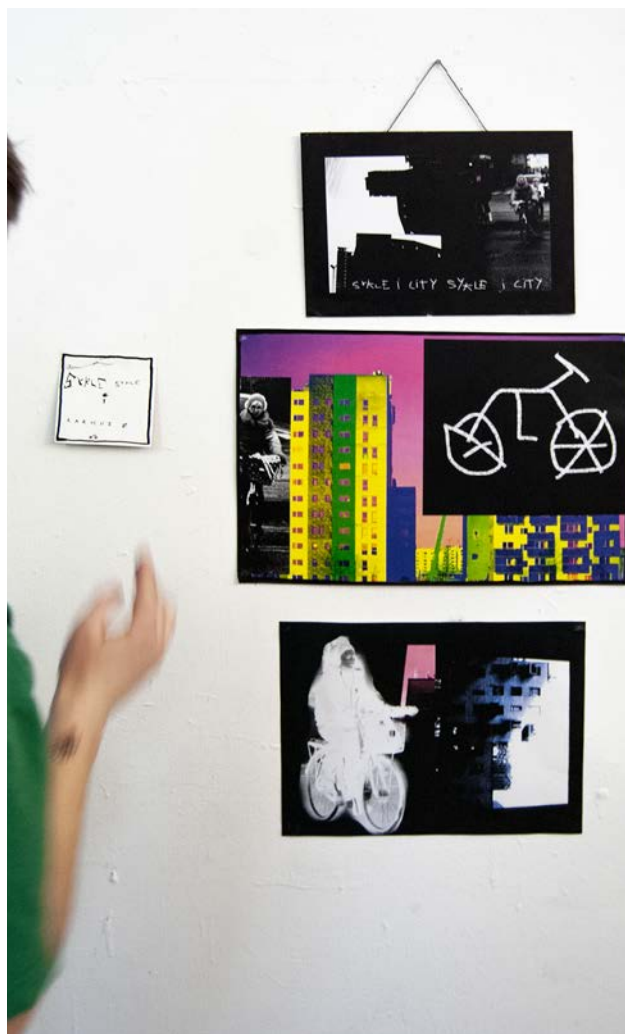
Byhøjskolens Fotografiske Skole i Mejlgade består primært af unge i alderen 17 til 25 år, der med udgangspunkt i en spirende interesse for æstetik, skæve perspektiver og generel kreativ udfoldelse beskæftiger sig med det personlige fotografi som middel og medie for beskrivelsen og tolkningen af den verden og hverdag, hvori de befinder sig, lever og ånder. Eleverne, der undervises i at arbejde eksperimenterende, sanseligt og reflekterende, har et særligt veludviklet øje for deres omgivelser og evner i kraft af deres fotografiske praksis at adressere, bearbejde og kommunikere stemninger, temaer og visioner, som andre ikke nødvendigvis ænser eller tillægger værdi.

Byhøjskolens Fotografiske Skole er en af landets ældste skoler indenfor fotografi og spiller en væsentlig rolle i udformningen og udviklingen af Aarhus' unge kulturelle vækstlag. Elevernes arbejde har taget udgangspunkt i dét at være i proces og har haft et primært fokus på dialogen, refleksionen, konceptet og visionen omkring øens fortidige, nuværende og fremtidige identitet og atmosfære – alt sammen med udgangspunkt i fotografiet som metodisk afsæt.

På workshoppen's første dag blev eleverne introduceret til arbejdet med Aarhus Ø, og vi snakkede herefter om elevernes egne erfaringer med øen. De 13 elever fik herefter til opgave at finde og dokumentere et sted med udgangspunkt i en fælles byvandring på øen, som de i forlængelse af deres fotografiske praksis og kreative udgangspunkt fandt særligt tiltalende eller relevant at arbejde videre med. I de efterfølgende dage bevægede eleverne sig i pendulfart frem og tilbage mellem øen og skolen, hvor de henholdsvis fotograferede og printede for derefter at gentage processen og derved præcisere arbejdet, idéen og konceptet yderligere.

På workshoppens sidste dag blev elevernes fotos, collager, billedmanipulationer og tekster hængt op og præsenteret til en billedgennemgang, hvor de ganske kort fortalte hinanden og deres undervisere om de observationer, tanker og erfaringer, de havde gjort sig i forbindelse med udformningen af deres projekter. Efter gennemgangen fik eleverne til opgave at udarbejde en tekst, der kort og præcist skulle forklare projekternes udgangspunkt, rammer og greb. Disse tekster har - sammen med en række mundtlige samtaler - dannet grundlag for en fælles sammenfatning af elevernes arbejde og inputs og afspejler således de tematikker og interesseområder, som de fandt særligt aktuelle i den videre diskussion af øens fremtidige atmosfære, liv og udtryk.

Anbefalinger

Byhøjskolens Fotografiske Skole har udarbejdet ni billedserier, der bearbejder og kommenterer på øens identitet og ånd. Billedserierne afspejler en række personlige og subjektive nedslagspunkter, der i deres øjne på godt og ondt spiller en særligt afgørende rolle i den videre udvikling, bearbejdning og forbedring af øens atmosfære, liv og udtryk. Eleverne har i arbejdet med Aarhus Ø været særligt interesserede i øens historie og relationen til midtbyen, mødet med naturen og bugten og livet mellem bygningerne. Deres arbejde er her præsenteret i sammenfattet form:

Øens historie og relation til midtbyen

”

Her er der fiskehandlere, fiskerbåde, surferklub og restauranter – her arbejder folk, og der er sjæl og historie i lokalerne.

Aarhus Ø rummer en spændende historie, og der ligger et åbenlyst potentiale i at arbejde med relationen mellem det nye og gamle – både fysisk og mentalt. Den gamle træskibshavn bærer præg af liv, atmosfære og autenticitet, men er utilgængelig og nærmest fjendtligt for udefrakommende. På den anden side er den bebyggede og beboede ø, der mangler liv og atmosfære, men til gengæld er let tilgængelig. Måske ligger magien et sted midt imellem det gamle og det nye – den maritime industri og de moderne byggerier? Måske mangler det nye Aarhus Ø historien, sjælen og en tydelige homage til dét, der engang var, for at blive en bedre bydel for hele Aarhus. Relationen til den resterende by er vigtig, og den skal forbedres. Lige nu er øen helt usammenhængende med resten af Aarhus både fysisk, visuelt og mentalt, og vejen til øen er alt for tom og kedelig – noget mere Jan Gehl-agtigt kunne være fedt. Der skal stilles krav til øens indhold og elementer gerne i samspil med den resterende by. Der er mange lighedstræk mellem øen og byen, og flere figurer, motiver og kompositioner går igen, og spørgsmålet er derfor, hvad det er, der gør, at de to steder virker så forskellige?

Mødet med bugten og naturen

”

Øen har den smukkeste udsigt af alle steder i hele Aarhus...

Der skal være mere og vildere natur på øen. Det grønne og frugtbare kan yde modspil til de store grå og kolde flader og samtidigt være med til at tegne en bæredygtig fremtid og retning for stedet. Hvorfor ikke putte en hel masse planter, buske, bede eller bistader op? Mere fokus på biodiversitet. Aarhus Ø burde være et sted, hvor man kan gå dejlige, lange ture eller bare sidde og døse hele dagen, men der er hverken hyggelige cafeer eller parker, hvor man har lyst til at sætte sig. Hvorfor ikke lave Pier 3 til en stor park med bænke nær vandet, hvor man kan sætte sig og nyde den idylliske udsigt? Og hvorfor ikke også udnytte det dejlige hav, der ligger lige for næsen af folk derude? Der skal være udendørsbrusere, så man kan skylde sin krop efter at have hoppet i vandet, og der skal være badebroer, omklædningshuse og offentlige toiletter. Der skal arbejdes med overgangen fra land til vand i alle sammenhænge, og vi skal skabe gode rammer for adgangen til bugten. Der skal være mere af dét, som øen enkelte steder får frem i os, når vi befinder os i kanten af vandet; en følelse af fordybelse, nærvær og indre ro i krop og sind.

Livet mellem bygningerne

”

Broerne, stierne og mellemrummene er døde for liv. Hvad er det, man skal nyde ved at gå der?

Aarhus Ø skal være et sted for alle, og sådan skal det også føles. Når man bevæger sig gennem bygningerne, føles det klaustrofobisk. Der er ikke nok luft, udsyn og sollys, og man føler, at man bevæger sig i skyggen. Selvom gaden er et sted for alle, bliver man i tvivl om, hvis byrum man befinder sig i, og hvilke regler der gør sig gældende. Flere steder føles det som om, at man invaderer folks privatliv, og omvendt når man bevæger sig forbi de lave, åbne stuelejligheder.

Der mangler hygge ude på øen – måske er det betonen og asfalten, der ødelægger hyggen og fratager naturen og kulturen sin plads i kvarteret? Smukke kunstværker, planter og kreative løsninger skal spille en større rolle i øens fremtidige byrum, og man skal forsøge at skabe forståelige og aflæselige miljøer med formål og sjæl. Vælg mennesket før bygningen – vælg hyggen før økonomien.

ANBEFALINGER FRA BØRNE- OG UNGEBYRÅDET

Hvad er Børne- og Ungebyrådet?

Aarhus Kommunes Børne- og Ungebyråd består af 31 medlemmer og ni suppleanter i alderen 13 til 17 år og er karakteriseret ved en bred baggrundsmæssig og geografisk repræsentation, der afspejler forskellige tilgange, perspektiver og holdninger på tværs af kommunens 24 lokalsamfund.

Børne- og Ungebyrådets medlemmer mødes minimum syv gange i løbet af valgperioden (oktober til maj), hvor de debatterer og behandler op til fire forskellige emner og temaer, som de med udgangspunkt i deres særlige viden og status som eksperter i egen målgruppe finder relevante at arbejde med. Behandlingen af de relevante interesseområder ender ud i konkrete forslag til Aarhus Byråd – forslag, som de er forpligtigede til at behandle. Rådet har således mulighed for at gøre en direkte forskel inden for de emner og temaer, der optager dem.

Onsdag den 11. januar 2023 inviterede Aarhus Kommune Børne- og Ungebyrådet til workshop og dialog om den videre udvikling af Aarhus Ø. Klokken 15.03 var fire repræsentanter fra rådet mødt op på Rådhuset med det for øje i fællesskab at give deres perspektiv på øen som destination og bydel for hele Aarhus – også dem på kanten af kommunegrænsen. Udstyret med fotos, karton, tuscher, sakse og limstifter gav arbejdsgruppen sig i kast med udarbejdningen af kollager og visuelle repræsentationer, der skulle afspejle og kommunikere de tanker, idéer, visioner og koncepter, som Børne- og Ungebyrådsmedlemmerne mente var særligt centrale i det videre arbejde med bearbejdningen og udviklingen af øens generelle identitet, atmosfære, funktioner og udtryk.

Arbejdet med kollagerne fungerede som en indledende øvelse, der havde til formål at hæve abstraktionsniveauet og løfte diskussionen fra det konkrete, forudindtagede og rigide til det visionære, reflekterede og følelsesbetonede. De visuelle repræsentationer skulle i højere grad tale ind i temaer om øens generelle karakter, identitet og atmosfære end diskussionen af den enkelte bænk, plantekasse eller fortovskant. Kollagerne fungerede som udgangspunkt for den videre samtale, hvor hvert børne- og ungebyrådsmedlem præsenterede deres arbejde og satte ord på de temaer og fokusområder, som de hver især havde beskæftiget sig med.

Udarbejdningen af de endelige anbefalinger tog afsæt i arbejdsgruppens kollager og de refleksioner og kommentarer, der knyttede sig dertil. Deres forskellige inputs – mundtlige, skriftlige og visuelle – blev herefter samlet og konkretiseret i prosaform og endeligt godkendt den torsdag den 19. januar 2023 af det samlede Børne- og Ungebyråd med enkelte rettelser og tilføjelser.

Mere liv

Børne- og Ungebyrådet anbefaler, at man skaber gode rammer for mere liv på Aarhus Ø:

Der skal være noget på øen, der giver én lyst til at komme derud – også selvom man ikke bor der. Det skal være steder med plads til fællesskab og mangfoldighed, hvor man kan mødes i alle aldre – for eksempel til arrangementer, loppemarkeder, torvedage, indkøb, leg, cafébesøg og fester. Vi mangler steder og fælleshuse, som man kan leje, hvor der også er plads til ungdomsfester og høj musik – det er jo os, der skaber den gode stemning.

Mere grønt

Børne- og Ungebyrådet anbefaler, at man fokuserer på det grønne som et bærende tema i udviklingen af Aarhus Ø:

Der skal afsættes et stort område på øen til mere grønt med træer, farverige blomster og store græsplæner, der inviterer til ophold og samvær – gerne på Pier 3. Det grønne skaber stemning, øger biodiversiteten og kan være med til at skabe sammenhæng til resten af byen – for eksempel med en grøn forbindelse til midtbyen. Det grønne skal forbinde natur med byggeri, jord med himmel og kan bruges på mange forskellige måder – for eksempel på facader, offentlige tage og terrasser i forskellige niveauer.

Mere kunst og kultur

Børne- og Ungebyrådet anbefaler, at man giver plads til kunst og kultur på Aarhus Ø:

Der skal være plads til det hele på øen – ikke kun det polerede og finkulturelle. Kunsten skal være noget man lægger mærke til, og har lyst til at undersøge og kigge på igen og igen – det kan være street art, graffiti og abstrakt kunst med masser af farver. Kunsten kan kombineres med det rå – for eksempel i sammenhæng med gamle bygninger, skateboardbaner og andre idrætsfaciliteter. Der skal være plads til kulturhistorien – bevar Havnens Perle.

Bedre infrastruktur

Børne- og Ungebyrådet anbefaler, at man arbejder med infrastrukturen på Aarhus Ø:

Der skal være plads til alle på øen – både fodgængere, cyklister, biler og busser. Infrastrukturen skal forbedres, men man kan ikke forbyde bestemte transportmidler helt. Der skal være flere gode cykelstier og færre biler i fremtiden – man kunne for eksempel lave parkeringspladser udenfor øen, så folk ikke kører hele vejen derud.

Jørgen Bak, Tilgængelighedsrådet:

” Overvældende at komme ind i processen – hvad skal man byde ind med, for eksempel universel design/tilgængelighed. Vigtigt at personer med handicap kan færdes sikkert i området, så man som blind ikke falder i vandet.

Repræsentanterne fra Tilgængelighedsrådet har været meget glade for den tidlige inddragelse i forbindelse med overvejelserne omkring rekreativ anvendelse af havneområderne.

Det er særdeles vigtigt, at Tilgængelighedsrådet får mulighed for at få indflydelse så tidligt som muligt i Aarhus Kommunes projekter i byen. Hermed sikres, at rekreative områder m.m. indrettes mest muligt hensigtsmæssigt til fordel for personer med handicap. Her tænker vi på en mangfoldighed af handicaps fra gangbesværede, personer med nedsat syn, blinde, hørehæmmede og personer med kognitive udfordringer.

For at sikre en professionel analyse af tilgængeligheden ved anlæg, er det af stor vigtighed, at anbefalingerne om tilknytning af en ekstern og uvildig tilgængelighedsrevisor overholdes.

